

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آموزش قرآن

(اجرای آزمایشی)

پنجم دبستان

طبق مصوبه‌ی جلسات ۶۷۷ و ۸۴۴ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه، طی ۳ جلسه در هفته تدریس می‌شود.

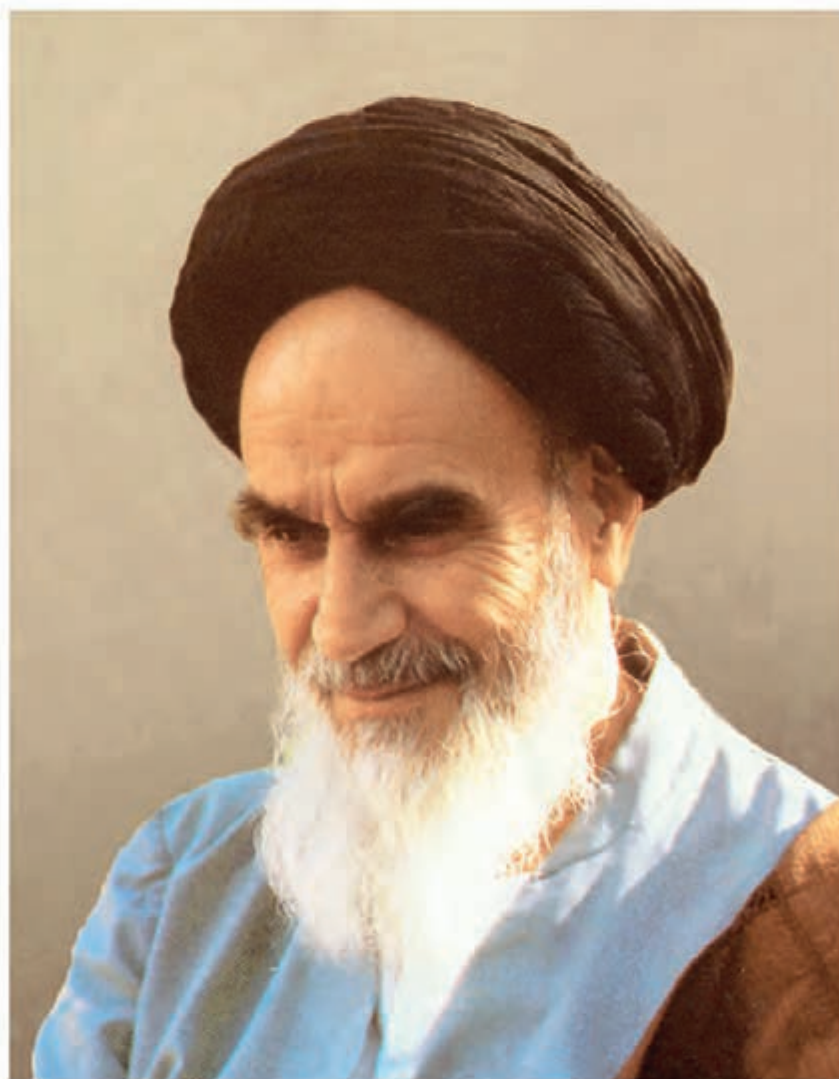
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	آموزش قرآن (اجرای آزمایشی) - پنجم دبستان - ۱۵۰۱۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	ابوالفضل انوشه‌پور، الهه ستوده، غلامعباس سرشورخراسانی، سیدمهدی سیف، رضا نباتی، مسعود وکیل، حمید محمدی، سعید خدائیان و حسن فلاح با همکاری: محمد قدوسی (اعضای گروه تألیف) - طیبه حمزه‌بیگی (کارشناس آموزش دوره‌ی ابتدایی) - محمدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - امیر نساجی (طراح گرافیک و طراح جلد) - نفیسه شهادی و امیر نساجی (تصویرگران) - خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) (عکس) - راحله زادفتح‌اله (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری‌مهر، زهرا رشیدی‌مقدم، رعنا فرج‌زاده دروئی، زینت بهشتی‌شیرازی، حمید ثابت کلاچاهی، فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد (امور آماده‌سازی) - بر اساس مصحف مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران (رسم الخط صفحات قرآن کامل)
نشانی سازمان :	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر :	شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۱۱۱۵۵-۴۹۷۹
چاپخانه :	شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ چهاردهم ۱۴۰۲
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.	

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۷۶۷-۴ ISBN 964-05-1767-4

فرزندم!

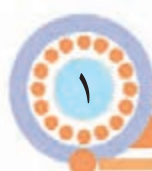
قرآن، انسان را به اخلاق و خوبی دعوت می کند.

امام خمینی (قُدّس سرّه)

پیش‌گفتار

۱-۹

یادآوری
نماز در قرآن
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی اسراء (۹-۱۶)

۱۰-۱۷

سوره‌ی قمر (۴۹-۵۵) و سوره‌ی الرحمن (۱-۱۴)، یادآوری وقف بر حرکات
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی اعراف (۱-۱۰)

۱۸-۲۵

سوره‌ی اعراف (۱۸۸-۱۹۵)، یادآوری وقف بر ه و هـ
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی اعراف (۱۹۶-۲۰۶)

۲۶-۳۵

سوره‌ی هود (۵۴-۶۱)، یادآوری وقف لة
قصه‌ی آیه‌ها، بشارت
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی هود (۶۳-۷۱)

۳۶-۴۳

سوره‌ی انعام (۱۵۲-۱۵۷)، التقاء ساکنین
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انعام (۱۵۸-۱۶۴)

۴۴-۵۱

سوره‌ی مائده (۱ و ۲)، یادآوری حروف مقطعه
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی مائده (۳ و ۴)

۵۲-۶۱

سوره‌ی بقره (۲۵۷-۲۵۹)، یادآوری مدّ
قصّه‌ی آیه‌ها، خواب صد ساله
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی بقره (۲۶۴-۲۶۰)

۶۲-۶۹

سوره‌ی ابراهیم (۱-۶)، وقف برّ ا و مّ ی
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی ابراهیم (۱۲-۷)

۷۰-۷۷

سوره‌ی نحل (۸۹-۹۳)، یادآوری التّقاء ساکنین
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی نحل (۱۲۸-۱۲۰)

۷۸-۸۵

سوره‌ی انفال (۱-۸)، یادآوری مدّ
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انفال (۱۶-۹)

۸۶-۹۵

سوره‌ی شعراء (۳۸-۵۲)، یادآوری وقف
قصّه‌ی آیه‌ها، عاقبت فرعون و فرعونیان
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی شعراء (۸۲-۶۰)

۹۶-۱۰۴

سوره‌ی انبیاء (۱-۱۰)
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انبیاء (۲۳-۱۱)
دعای ختم قرآن

قرآن در تابستان، سوره‌های بروج، انفطار، انشقاق و شعار هفته (پیام‌های قرآنی و احادیث نورانی) ۱۰۵-۱۱۷

۱۱۸-۱۲۱

فهرست کلمات ترجمه شده در کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های دوم تا پنجم ابتدایی

نام و نام خانوادگی :

نام کلاس :

نام مدرسه :

نشانی مدرسه :

نام معلم :

دانش آموزان عزیز

سعی کنیم همه ی کتاب های درسی خود، به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگهداری کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. هم چنین خوب است در زنگ قرآن، همیشه با وضو باشیم.

شایسته است این کتاب را در کتابخانه ی خود نگهداری کنید یا در پایان سال تحصیلی به مدرسه تحویل دهید.

همکاران عزیز و معلمان گرامی

این کتاب به وسیله ی کتاب گویا و یا رمزینه های سریع پاسخ تدریس می شود. استفاده از کتاب گویا یا رمزینه سریع پاسخ در خارج از کلاس با هماهنگی معلم درس قرآن نیز توصیه می شود؛ دانش آموزان عزیز می توانند با همکاری معلم محترم نسبت به تهیه ی فایل کتاب گویای آموزش قرآن پایه ی پنجم، از طریق کتابخانه مدرسه و یا شبکه ملی مدارس ایران (رشد) به نشانی Roshd.ir اقدام کنند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

همانا من در میان شما دو گوهر گران‌بها می‌گذارم؛ کتاب خدا و اهل بیت؛
این دو هرگز از هم جدا نمی‌شوند تا نزد حوض کوثر، بر من وارد شوند.

مُسند احمد، ج ۲، ص ۱۴

پدر و مادر گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما خانواده‌ی محترم، خداوند را سپاس می‌گوییم که فرزند عزیزمان یک سال تحصیلی دیگر را با موفقیت پشت سر گذاشته است و اینک در پایه‌ی پنجم، در کنار سایر دروس، آموزش قرآن را ادامه می‌دهد. فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را بر عهده‌ی پدر و مادر نهاده است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خویش را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده‌اید. همه‌ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندمان، این بار امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم تا ان‌شاءالله از این غنچه‌های بهشتی، باغ‌ها و بوستان‌های پرتراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید.

قرآن کلام و پیام خدا، میزان حق و باطل، دستورالعمل زندگی و رحمت حق برای همه‌ی جهانیان است. آموزش و پرورش برنامه‌ای منظم تدوین کرده است تا همه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند و بتوانند در آینده قرآن را روان و زیبا بخوانند، به تدریج معنای کلام خداوند را درک کنند و با تلاوت روزانه‌ی آن، همیشه خود را در پناه هدایت خداوند قرار دهند. برنامه‌ی جدید آموزش قرآن با ویژگی‌های زیر، در صدد آن است که به لطف الهی زمینه‌ی انس دائمی دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورد.

۱- در این برنامه، جامعیت آموزش قرآن موردنظر است؛ یعنی علاوه بر توانایی روخوانی و روان‌خوانی، به سایر جنبه‌های ضروری و پرجاذبه‌ی آن، مانند زیباخوانی، درک معنای آیات و آشنایی با داستان‌ها و معارف قرآنی نیز توجه می‌شود.

۲- کسب مهارت خواندن قرآن نیاز به استمرار، تکرار و تمرین دارد. از این‌رو، ساعات آموزش قرآن در طول هفته توزیع شده است، به نحوی که نباید قرآن فقط در یک روز هفته آموزش داده شود.

۳- به منظور ایجاد انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، از داستان‌های زیبا و پرمعنای آن و هم‌چنین از جمله‌های کوتاه، زیبا و حکمت‌آمیز قرآن استفاده شده است.

۴- با استفاده از کتاب گویا یا رمزینه‌های سریع‌پاسخ دانش‌آموزان صوت زیبای قرآن را می‌شنوند و همراه کتاب گویا یا رمزینه‌های سریع‌پاسخ می‌خوانند. این امر بر جاذبیت و کیفیت آموزش می‌افزاید.

انتظار ما از شما اولیای گرامی

- ۱- همان‌طور که همه‌ی ما خواندن نماز و گرفتن روزه را به‌صورت عملی از پدر و مادر خود آموخته‌ایم، کودکان ما نیز خواندن قرآن و نماز را از ما می‌آموزند. از شما پدر و مادر عزیز انتظار می‌رود که با خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، **الگوی شایسته‌ای** برای کودک خود باشید. آن‌ها باید احترام به قرآن و کوشش در راه آشنایی با آن را از ما بیاموزند و با مشاهده‌ی اخلاق و رفتار ما، درک کنند که همه‌ی ما می‌خواهیم آن‌گونه باشیم که خدا دوست دارد. آن‌ها باید علاقه به قرآن، محبت به خدا، مهربانی به مردم و اخلاق و رفتار اسلامی را عملاً از بزرگ‌ترها بیاموزند.
  - ۲- از فرزندتان بخواهید آن‌چه را از قرآن در مدرسه آموخته است برای شما بازگو کند. از او بخواهید آیات و جمله‌های قرآنی هر درس را از روی کتاب نشان دهد و به‌صورت روان و معمولی برای شما بخواند. دقت کنید، شما نباید آیات و جمله‌های قرآنی را برای او بخوانید تا او به تقلید از شما بخواند. آموزگار نیز آیات قرآن را برای دانش‌آموزان نمی‌خواند، بلکه خود دانش‌آموزان به کمک آن‌چه آموخته‌اند، می‌توانند جمله‌های قرآن را بخوانند. اگر فرزند شما در خواندن کلمه‌ها، اشتباهی داشت، از او بخواهید که دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی‌برد و آن را اصلاح کند.
  - ۳- در هر درس، جمله‌هایی زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز از قرآن به‌نام پیام قرآنی آمده است. اگر فرزند شما به حفظ برخی از سوره‌ها و پیام‌های قرآنی علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آن‌ها را سرلوحه‌ی زندگی خویش قرار دهد. ضمناً این کار، او را برای شرکت در مسابقات قرآن نیز آماده می‌کند.
  - ۴- از فرزندتان بخواهید داستان‌های کتاب را که برای ایجاد انس و علاقه‌ی بیشتر به قرآن و فهم و درک مفاهیم آن است، از روی کتاب برای شما بخواند و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند. این کار علاوه بر آموزش قرآن، موجب تقویت مهارت‌های خواندن و گفتن در زبان فارسی نیز می‌شود.
  - ۵- برخی از آیات دروس به‌طور نسبتاً ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و دانش‌آموزان موظف نیستند ترجمه‌ی این آیات و هم‌چنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند و نباید در ارزش‌یابی پایانی از این‌گونه ترجمه‌ها و مفاهیم پرسش شود. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این مطالب علاقه نشان داد، یاری و تشویق او بسیار مفید است.
  - ۶- آموزگار فرزندتان آمادگی دارد که تجارب و اطلاعات خود را برای توفیق هرچه بیشتر فرزندتان، با کمال افتخار در اختیار شما قرار دهد. شما نیز از میزان موفقیت فرزندتان جویا شوید.
  - ۷- فرزندتان را به شرکت در جلسه‌ی قرآن مسجد محله‌ی خود تشویق و او را در این مسیر، همراهی کنید.
  - ۸- فرزند خود را به حفظ سوره‌های کوتاه بخش قرآن در تابستان تشویق کنید. در این زمینه می‌توانید از رمزینده‌های سریع پاسخ استفاده نمایید.
- به این امید که فرزند شما در آینده، انسانی با ایمان، بنده‌ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و باقیات الصالحات برای همه‌ی ما باشد.

سخنی با همکار گرامی

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم :

مُعَلِّمِ الْقُرْآنِ وَ مُتَعَلِّمِهِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَوْثُ فِي الْبَحْرِ

همه‌ی موجودات عالم حتی ماهی در دریا، برای کسی که قرآن را یاد می‌دهد
و کسی که قرآن را یاد می‌گیرد، از خدا طلب آمرزش می‌کند.

مُستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۳۵

آموزگار عزیز

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، به منظور موفقیت هرچه بیش‌تر در آموزش قرآن، توجه شما را به برخی نکات مهم جلب می‌نمایم. هر چند تفصیل این مطالب در کتاب راهنمای معلم ارائه می‌شود، ولی امید است در این‌جا بیان مختصر این نکات، مفید باشد.

پیش از انجام هر کاری بر خدا توکل کنید و به لطف و رحمت او امیدوار باشید و بدانید هرکس که در راه خدا تلاش کند قطعاً خدا او را راهنمایی می‌کند و همیشه پشتیبان نیکوکاران است.
مهم‌ترین مسائل مربوط به آموزش این کتاب به شرح زیر است. توجه و عمل به این امور، ضامن موفقیت بیش‌تر شماست.

مراحل تدریس

برای تدریس، تمرین و پژوهش هر درس، سه یا چهار جلسه در نظر گرفته شده است. از این‌رو، هر درس را طبق بودجه‌بندی پیش‌بینی شده طی مراحل زیر آموزش دهید.

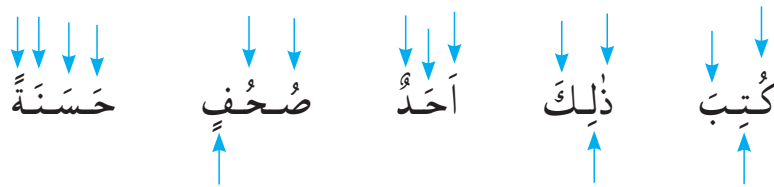
جلسه‌ی اول

روخوانی و قرائت

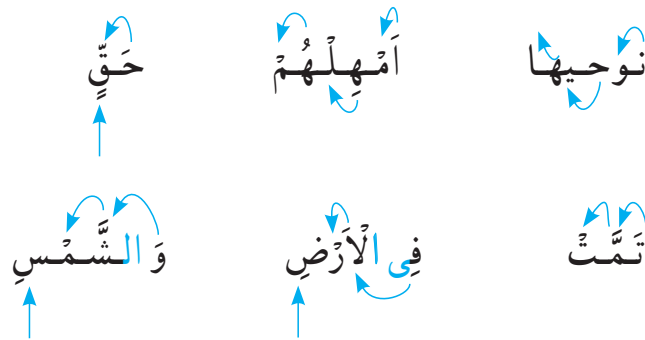
- ۱- پیش‌خوانی: از دانش‌آموزان هر میز بخواهید در ظرف چند دقیقه آیات درس را به آرامی برای یکدیگر بخوانند.
- ۲- روخوانی آیات درس: هر دانش‌آموز یک جمله از آیات درس را می‌خواند، اگر دانش‌آموزی اشتباه خواند، بلافاصله اشتباه او را تصحیح نمی‌کنیم؛ بلکه فرصت می‌دهیم تا خود، اشکال خویش را رفع کند.
در این مرحله هر دانش‌آموز با توجه به توانایی خود، آیات را با قرائت یا به صورت ساده و شمرده می‌خواند. در این قسمت آن‌چه اهمیت دارد، آشنایی دانش‌آموزان با آیات درس و تلاش برای خواندن آن‌هاست. سعی شود در این قسمت، هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را بخواند.

رفع اشکالات روخوانی: در صورتی که تعدادی از دانش‌آموزان در خواندن برخی از کلمه‌ها و ترکیب‌ها مشکل داشتند، این‌گونه کلمه‌ها یا ترکیب‌ها را روی تخته بنویسید و با نشان دادن صحیح حروف و حرکات از دانش‌آموزان بخواهید، آن کلمه را به صورت دسته‌جمعی و بخش‌بخش بخوانند تا در خواندن آن‌ها تسلط لازم را پیدا کنند. شیوه‌ی صحیح اشاره کردن به بخش‌ها به شرح زیر است:

اشاره‌ی ثابت: اشاره‌ی ثابت به صداهای کوتاه، الف کوچک و تنوین، مانند:

اشاره‌ی متحرک: اشاره به صداهای کشیده، حرف ساکن و تشدید که دست مطابق فلش‌ها حرکت می‌کند، مانند:

توجه کنید فلش‌ها محل و شیوه‌ی اشاره کردن را نشان می‌دهد و نباید هنگام تدریس این فلش‌ها کشیده شود. برای کسب اطلاعات بیش‌تر در این مورد، می‌توانید به پیش‌گفتار کتاب آموزش قرآن پایه‌ی اول ابتدایی مراجعه کنید.

۳- پخش قرائت، استماع و جمع‌خوانی: آموزگار در صورت در اختیار داشتن امکانات لازم، قرائت آیات درس را پخش می‌کند و از دانش‌آموزان می‌خواهد همراه با آن بخوانند. دانش‌آموزان همراه قرائت الگو، متن آیات را نشان می‌دهند و خط می‌برند، به این ترتیب گوش دانش‌آموز آیات را می‌شنود، چشم او آیات را می‌بیند و زبان او آیات را تلفظ می‌کند.

تذکر ۱: آموزگار باید هنگام پخش قرائت، برخط بردن و خواندن دانش‌آموزان نظارت کند.

تذکر ۲: بهتر است از دانش‌آموزان بخواهید که در زمان هم‌خوانی با قرائت الگو، صدای خود را خیلی بلند نکنند تا بتوانند صدای آن را خوب بشنوند.

۴- فردخوانی قرائت آیات درس: از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک جمله را به صورت انفرادی بخوانند. آن‌ها را تشویق کنید مانند قرائت الگو بخوانند، ولی بر آن‌ها سخت نگیرید؛ دانش‌آموزی که آیات را به صورت معمولی می‌خواند نیز مورد تشویق قرار می‌گیرد. چنانچه برخی از دانش‌آموزان در خواندن برخی کلمه‌ها، مشکل داشتند به شیوه‌ی رفع اشکالات روخوانی عمل کنید.

جلسه‌ی دوم

الف - بخش قرائت، استماع و جمع‌خوانی: دانش‌آموزان، در صورت امکان قرائت آیات درس را از کتاب گویا یا رمزینه‌های سریع پاسخ گوش می‌کنند و با نشان دادن خط همراه با آن می‌خوانند. آموزگار توجه دانش‌آموزان را به رعایت قاعده‌ی درس، جلب می‌کند.

نکته: زیر برخی از کلمه‌ها و ترکیب‌ها خط کشیده شده است. بسیاری از این کلمه‌ها در فارسی و قرآن به یک معنا هستند و یا دانش‌آموزان با این کلمه‌ها آشنایی اجمالی دارند. معنای آن‌ها را از دانش‌آموزان بپرسید؛ این بخش امتیاز منفی ندارد.

ب - خواندن جمله‌های جدید قرآنی: در جلسه‌ی دوم هر درس، تعدادی از جمله‌های قرآنی آمده است که معمولاً در آن‌ها به یک قاعده‌ی روحوانی تأکید شده است. دانش‌آموزان، این جمله‌ها را با رعایت قاعده‌ی موردنظر می‌خوانند. این جمله‌ها ترجمه شده است تا دانش‌آموزان ضمن آشنایی با مفاهیم اولیه‌ی قرآنی برای انجام فعالیت «کار در کلاس» نیز آماده شوند.

تذکر مهم: دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی جمله‌های قرآنی و هم‌چنین مفاهیم کار در کلاس نیستند. این موارد را در ارزش‌یابی مستمر و پایانی در نظر نگیرید، ولی می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیش‌تری نشان می‌دهند به شیوه‌ای مناسب تقدیر کنید.

ج - کار در کلاس: به منظور ایجاد علاقه‌ی بیش‌تر دانش‌آموزان به قرآن و فراهم آوردن زمینه‌ی درک و فهم تدریجی جمله‌های ساده و کوتاه قرآن، در هر درس بخشی به عنوان «کار در کلاس» در نظر گرفته شده است. این بخش به روش یادگیری مشارکتی و به صورت گروهی توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود. ایشان در کلاس ابتدا هر تمرین را در کتاب خود انجام می‌دهند. آن‌گاه معلم پاسخ هر جمله را از یک گروه می‌پرسد؛ اگر پاسخ نادرست بود، گروه دیگر جواب می‌دهد تا به‌طور غیرمستقیم دانش‌آموزان به نادرستی پاسخ اول پی ببرند. انجام تمرین‌های «کار در کلاس» الزامی است، ولی فراگیری مطالب این بخش توسط دانش‌آموزان می‌تواند به‌عنوان فعالیت‌های آزاد خارج از کلاس در ارزش‌یابی مستمر دانش‌آموزان منظور شود؛ و عدم یادگیری آن‌ها نباید در ارزش‌یابی مستمر و پایانی منجر به کسر نمره‌ای از دانش‌آموزان گردد.

نکته: برخی از جمله‌ها و آیات برای حفظ توصیه شده‌اند. منظور از حفظ، حفظ اجمالی (روان خوانی) جمله‌های منتخب تربیتی است. دانش‌آموزان را به حفظ این بخش‌ها تشویق کنید. از این بخش ارزش‌یابی پایانی به عمل نمی‌آید، بلکه صرفاً رتبه یا امتیاز تشویقی دارد.

جلسه‌ی سوم

الف - خواندن از روی قرآن کامل

به منظور آشنایی بیش‌تر دانش‌آموزان با قرآن کامل، احساس توانایی و اعتماد به نفس در خواندن آن و تحقق هدف آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی، جلسه‌ی سوم هر درس، به آوردن قرآن کامل به کلاس و خواندن از روی آن اختصاص یافته است. این تمرین طی مراحل زیر انجام می‌شود.

۱- پس از آوردن قرآن کامل، هر میز حداقل یک جلد قرآن در اختیار داشته باشد.

۲- یک صفحه از قرآن کریم را به‌طور تصادفی انتخاب کنید.

۳- دانش‌آموزان هر میز در ظرف چند دقیقه، آیات صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند.

۴- چند نفر از دانش‌آموزان داوطلب، هر کدام یک جمله از آن صفحه را قرائت کنند. ضمن بیان موقفت نسبی دانش‌آموزان، آن‌ها را به قرائت در منزل تشویق کنید.

هم‌چنین به منظور تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به انس با قرآن کریم، تصاویری از دانش‌آموزان مسلمان سایر کشورها در حال فراگیری قرآن آورده شده است.

ب- پیام قرآنی

هدف از ارائه‌ی پیام‌های قرآنی، کسب مهارت تفکر در آیات قرآن کریم است. از دانش‌آموزان بخواهید که پس از خواندن آیه و ترجمه‌ی پیام، درباره‌ی مفهوم آن به کمک تصاویر یا پرسش‌هایی که در کتاب آمده است، به صورت گروه‌های دو یا سه نفره با یک‌دیگر گفت‌وگو و مشورت کنند؛ سپس نظر خود را درباره‌ی پیام و مصادیق آن در زندگی فردی، برای کلاس بیان نمایند. از دانش‌آموزان بخواهید که پیام قرآنی را در آیات درس بیابند و از روی آن بخوانند.

تبصره: می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا درباره‌ی پیام قرآنی، به صورت گروهی یا فردی کارهای هنری مانند نقاشی، خوشنویسی و... انجام دهند.

گاهی پیام قرآنی، دارای کلمه‌ها و ترکیب‌هایی است که باید معنا شود. از دانش‌آموزان می‌خواهیم که با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و پیام قرآنی، معنای کلمه‌ها یا جمله‌هایی را که مشخص شده است، پیدا کنند. در صورتی که این کلمه‌ها، هم‌خانواده‌ی آشنا و رایج در زبان فارسی دارند، از دانش‌آموزان بخواهید آن‌ها را بیان کنند. این کار هم شوق‌انگیز است و هم موجب افزایش توانایی دانش‌آموزان در درک معنای لغات مشترک قرآنی و فارسی می‌شود.

پیشنهاد: خوب است دانش‌آموزان در شروع زنگ اول، هم‌زمان با ورود معلم به کلاس، پیام قرآنی را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

ج- داستان

داستان را به شیوه‌ی قصه‌گویی و به زبان ساده، به کمک تصاویر برای دانش‌آموزان تعریف کنید و از بیان مطالب زائد و غیرمستند بپرهیزید. در صورت وجود وقت از دانش‌آموزان بخواهید که هر یک چند سطر از داستان را از روی کتاب بخوانند.

تذکر: معلم در پایان جلسه‌ی سوم، دانش‌آموزان را به انجام تمرینات انس با قرآن و خواندن روزانه‌ی قرآن کریم توصیه می‌کند.

جلسه‌ی چهارم

انس با قرآن: در پایان هر درس برای تقویت مهارت روخوانی قرآن، تمرین‌هایی داده شده است.

قطره اما دریا: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه‌ی معصومین علیهم السلام در طول عمر پیرکت خود همواره با قرآن کریم انس داشته و مسلمانان را نیز بر این امر سفارش کرده‌اند. نقش الگویی ایشان از یک سو و احادیث و روایات فراوان درباره‌ی انس با قرآن کریم از سوی دیگر، می‌تواند به عنوان یک روش تأثیرگذار در آموزش قرآن، زمینه‌ی مناسبی را برای تحقق اهداف مورد نظر فراهم کند. دانش‌آموزان در جلسه‌ی انس با قرآن، حدیث را می‌خوانند و با کمک معلم خود درباره‌ی آن با یک‌دیگر گفت‌وگو می‌کنند.

برای بهره‌گیری بیش‌تر از بخش انس با قرآن، توجه به نکات زیر ضروری است.

۱- این بخش، تکلیف دانش‌آموزان است و باید آموزگار بر انجام آن توسط دانش‌آموزان، نظارت داشته باشد. بدیهی است این نظارت باید همراه با تشویق بوده تا ضمن کنترل تکلیف دانش‌آموزان از برخی سخت‌گیری‌های رایج به دور باشد.

۲- تمرین‌های این بخش، تقویت مهارت روخوانی و انس با قرآن را بر عهده دارد و نباید به‌عنوان آزمون‌های کلاسی استفاده شود.

۳- پس از بازمینی تکلیف، از دانش‌آموزان بخواهید تا تمرین‌ها را پاسخ دهند و پاسخ آن‌ها را تصحیح و تکمیل کنید.

۴- این بخش، معمولاً از سه یا چهار تمرین تشکیل شده است. در تمرین اول، روخوانی آیات درس مورد نظر است. در تمرین

دوم و سوم بر برخی از قواعد روخوانی به‌ویژه اتصالات تأکید می‌شود و در تمرین آخر، روخوانی آیات درس همراه با بخشی از آیات دیگر در حد یک یا دو صفحه از قرآن کامل آمده است. دانش‌آموزان این صفحه‌ی قرآنی را به میزانی که در وقت مقرر مقدور است، تمرین می‌کنند و در کلاس می‌خوانند. این کار جرأت آن‌ها را در مراجعه به قرآن کامل افزایش می‌دهد و دانش‌آموزان باور می‌کنند که تلاش چند ساله آن‌ها به توانایی خواندن قرآن منجر شده است.

تذکر: هرچند که انجام تمرین با خط قرآن کامل در محدوده‌ی وقت مقرر مفید است و دانش‌آموزانی که در خواندن این آیات

توانا هستند، تشویق می‌شوند و امتیاز می‌گیرند ولی از کسانی که این توانایی را ندارند، نه در ارزش‌یابی مستمر و نه در ارزش‌یابی پایانی هیچ نمره‌ای کسر نمی‌شود.

درس آخر (قرآن در تابستان) این بخش، تنها برای فصل تابستان نیست، بلکه در طول سال تحصیلی نیز با هدف تعمیم

مهارت روان‌خوانی (حفظ اجمالی) قرآن کریم به آن مراجعه می‌شود. علاوه بر آن هر یک از صفحات بخش قرآن در تابستان برای یک هفته در نظر گرفته شده است، هر دانش‌آموز می‌تواند ضمن تلاوت این صفحه، از کتاب گویا و یا رزمینه‌های سریع پاسخ نیز برای انس بیشتر با قرآن کریم استفاده کند.

پرسش و ارزش‌یابی

به منظور سنجش پیشرفت دانش‌آموزان و تشخیص میزان توفیق آموزگار در تدریس، انجام مراحل زیر ضروری است.

۱- در جلسه‌ی بعد از تدریس، با توجه به میزان وقت موجود، هر دانش‌آموز یک یا چند جمله از آیات درس را می‌خواند.

بدین ترتیب هم روخوانی آیات درس مرور و تمرین می‌شود و هم ارزش‌یابی مستمر به‌عمل می‌آید.

۲- چند دانش‌آموز پیام قرآنی را می‌خوانند و مفهوم آن را به زبان ساده توضیح می‌دهند.

۳- ارزش‌یابی این درس، در چهار سطح خیلی خوب، خوب، قابل قبول و نیازمند آموزش انجام می‌گیرد. (به کتاب راهنمای

معلم در ارزش‌یابی توصیفی کد ۵۳/۵ مراجعه شود.)

اهداف مورد انتظار

هر چند تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم و یادگیری آن، مهم‌ترین هدف درس قرآن است و به همین منظور محتوای آموزش از تنوع برخوردار است، ولی انتظار می‌رود دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی، به‌طور خاص به توانایی‌های زیر دست یابند.

۱- آیات جلسه‌ی اول هر درس را به‌صورت روان و معمولی بخوانند.

۲- آیات و جمله‌های قرآنی کتاب درسی و مصحف آموزشی را به‌صورت صحیح و شمرده بخوانند.

۳- پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب بخوانند و بتوانند مفهوم آن را به زبان ساده توضیح دهند یا برخی از مصادیق آن را بیان کنند.

هر دانش‌آموز با توانایی‌های فوق، حداکثر رتبه را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیش از این حد توفیق خواهند داشت. تفصیل این بخش نیز در کتاب راهنمای معلم آمده است.

تذکر مهم

به منظور تقویت انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، آیات دروس برای دانش‌آموزان ترجمه شده است. از آن‌جا که دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی کلمه‌ها و جمله‌های بخش کار در کلاس نیستند، این موارد را در ارزش‌یابی پایانی در نظر نگیرید. می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیش‌تری از خود نشان می‌دهند، به شیوه مناسب تشویق و تقدیر کنید و برای آن‌ها در ارزش‌یابی مستمر، نمره و امتیاز خاصی قائل شوید.

چند توصیه

- ۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، خواندن آیات دروس شبیه کتاب گویا یا رمزینه‌های سریع پاسخ، حفظ پیام‌های قرآنی و برخی از آیات در صورتی که بدون اجبار باشد، مناسب و ارزشمند است.
- ۲- در صورت امکان، فایل کتاب گویا را تکثیر کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید.
- ۳- دانش‌آموزان را به فعالیت‌های جذاب خارج از کلاس تشویق کنید مانند: خواندن آیات درس در خانه در حضور والدین حتی‌الامکان هر روز به مدت چند دقیقه، گوش کردن نوار آموزشی در خانه، انجام فعالیت‌های هنری و ذوقی درباره‌ی پیام‌های قرآنی، شرکت در مسابقات و حضور در مجالس قرآنی (دارالقرآن، مساجد و هیئت‌های مذهبی) و استفاده از برنامه‌های رادیو قرآن و شبکه قرآن و معارف سیما و...
۴- توجه داشته باشید دانش‌آموزان باید تمام فعالیت‌های قرآنی به‌ویژه فعالیت‌های فوق برنامه را با رغبت و علاقه و بدون اکراه و اجبار و به دور از رقابت‌های ناسالم انجام دهند.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهارنظر و ارائه‌ی پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه‌ی درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.

پیشاپیش از همکاری و تلاش همه‌ی عزیزان سپاس‌گزار می‌شود.

<http://quran-dept.talif.sch.ir>

quran-dept@talif.sch.ir

درگاه (وبسایت)

رایانامه (ایمیل)

یادآوری

فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ

به وسیله قرآن یادآوری کن

سوره ق، آیه ۴۵

دانش آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس پنجم تبریک می گوئیم. امید است امسال نیز با توکل بر خدا و با تلاش بیشتر، قرآن کریم را بهتر بیاموزید. به یاد داشته باشید، خواندن روزانه قرآن کریم، کلید اصلی انس دائمی شما با قرآن است.

در این جلسه برای یادآوری آموخته های قبلی، تمرین های زیر را انجام دهید.

تمرین اول سوره ها، پیام های قرآنی و احادیثی را که در تابستان آموخته اید، برای هم کلاسی های خود بخوانید.

تمرین دوم این جمله های قرآنی را با دقت در حرکات و علائم بخوانید.

انعام ۱۵۵

۱- وَ هَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ

دخان ۳

۲- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ

حشر ۲۱

۳- لَرَأَيْتَهُ وَ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا

بقره ۱۲۱

۴- يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ

با دقت در حروف ناخوانا، این جمله‌های قرآنی را بخوانید.

- یاء زیر الف کوچک (ی):

۱- اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰی

۲- فَاَوْحٰی اِلٰی عَبْدِهٖ مَا اَوْحٰی

- یاء بعد از تنوین فتحه (ئ):

۱- هٰذَا هُدٰی

۲- اِلٰی اَجَلٍ مُّسَمّٰی

- واو پایه‌ی همزه (و):

۱- كِتٰبًا نَّقَرُوْهُ

۲- لِنُنشِطَ بِهٖ فُؤَادَكَ

- یاء پایه‌ی همزه (ئ):

۱- نَبِیِّ عِبَادِی

۲- وَ مَا اَبْرٰی نَفْسِی

- الف بعد از واو آخر (وا):

۱- الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا بِآیٰتِنَا

۲- لِيَدَّبَّرُوْا آیٰتِهٖ

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش نشان دهید.

۱- اَفَلَا يَتَدَّبَّرُوْنَ الْقُرْآنَ

نساء ۸۲

۲- یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰوْتُوْا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا بِمَا نَزَّلْنَا

نساء ۴۷

۳- وَ قَالَ الرَّسُوْلُ یٰۤاَرَبِّ اِنَّ قَوْمِیْ اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُوْرًا

فُرْقَان ۳۰

دانش آموزان عزیز! برای آشنایی بیش تر شما با قرآن کریم، برخی از آیات کتاب درسی به صورت ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و نیازی به حفظ آن‌ها نیست.

نماز در قرآن

این آیات را با نشان دادن خط بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

۲- اَلَمْ تَرَ اَنَّ اٰیٰتِ الْكِتٰبِ الْحَكِیْمِ

الف لام میم * این آیات کتاب حکمت آموز است،

هُدًی وَّرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِیْنَ

هدایت و رحمتی برای نیکوکاران؛

۳- الَّذِیْنَ یُقِیْمُونَ الصَّلٰةَ وَ یُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ

کسانی که برپایه‌ی دارند نماز را و می‌پردازند زکات را

وَ هُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ یُوقِنُونَ

وایشان به آخرت یقین دارند.

لقمان ۱ تا ۴

۴- الَّذِیْنَ آمَنُوا وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ

(آنان که به خدا توجه دارند) کسانی هستند که ایمان آورده‌اند و دل‌هایشان با یاد خدا آرام و مطمئن است؛

اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

آری فقط با یاد خدا دل‌ها آرامش می‌یابد.

رعد ۲۸

حفظ قرآن

آخرین جمله قرآنی این صفحه را از حفظ بخوانید.

دانش‌آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و دانسته‌های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمه‌های پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول

- معنای صحیح را علامت بزنید.
۱- مُحْسِنِينَ :	☐	مؤمنان	☐	نیکوکاران	☐
۲- أَقِيمُوا :	☐	برپا دارید	☐	پیردازید	☐
۳- آتُوا :	☐	برپا دارید	☐	پیردازید	☐
۴- أَطِيعُوا :	☐	اطاعت کنید	☐	اطاعت کردند	☐

تمرین دوم

- این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.
- ۱- وَ هُدًى وَ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
 و ... و ... ی برای مؤمنان
- ۲- وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾
 و نیکی کنید، قطعاً ... دوست دارد ... را
- ۳- فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ
 پس ... را و ... را؛
- ۴- وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ*
 و ... را و ... او را.

یونس ۵۷

بقره ۱۹۵

حج ۷۸

أنفال ۱

یکی از جمله‌های تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید*؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس ۱

فعالیت

آیات ۱ تا ۸ سوره ی بروج را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزبندی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

* اگر قرآن به تعداد کافی در مدرسه موجود نیست، از دانش‌آموزان بخواهید در صورت امکان از خانه، قرآن بیاورند.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
این قرآن به درست‌ترین راه و روش، هدایت می‌کند.

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۹

فعالیت

- ۱- یکی از نام‌های قرآن «نور» است. به نظر شما چرا خداوند، قرآن را «نور» نامیده است؟
- ۲- درباره‌ی پیام قرآنی درس با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۳- پیام قرآنی درس را از قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول آیات جلسه‌ی دوم را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است هنگام خواندن آن‌ها، به ترجمه‌ی آیات نیز دقت کنید.

الرحمن ۲۲

۱- یَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ

دُخَانُ ۴۱

۲- يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا

أَعْرَافُ ۲۰۴

۳- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ

حَجَّ ۷۷

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ

تمرین سوم در تمرین فوق، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از آن‌ها، مانند

نمونه با فلش وصل کنید.

حفظ قرآن

سطر سوم از تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۹ تا ۱۶ سوره‌ی اسراء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی اسراء

۱ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
۲ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾
۳ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا
۴ أَلِيمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ
۵ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ
۶ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
۷ لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ
۸ وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ إِنْسَانٍ
۹ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
۱٠ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَى
۱١ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا
۱٢ يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا
۱٣ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ
۱٤ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا
۱٥ فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

آیات ۴۹ تا ۵۵ سوره قمر و آیات ۱ تا ۱۴ سوره الرحمن را در گروه‌های دویاسه نفره برای یک دیگر بخوانید.

سوره قمر

۱ اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَ مَا اَمْرُنَا اِلَّا وَاِحِدَةٌ
 ۲ كَلِمَةٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَ لَقَدْ اَهْلَكْنَا اَشْيَاعَكُم
 ۳ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿٥١﴾ وَ كُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾
 ۴ وَ كُلُّ صَغِيرٍ وَ كَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ
 ۵ وَ نَهْرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

سوره الرحمن

۶ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 ۷ الرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾
 ۸ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
 ۹ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
 ۱۰ ﴿٧﴾ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَ اَقِمْوَالْوِزْنَ بِالْقِسْطِ
 ۱۱ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَ الْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاِنَامِ ﴿١٠﴾
 ۱۲ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَ الْحَبُّ
 ۱۳ ذُو الْعَصْفِ وَ الرِّيحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِآيِّ آيَاتِ رَبِّكُمْ
 ۱۴ تُكذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾

آیات درس را از رمزین‌های سریع‌پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و به صورت جمله به جمله بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید. دقت کنید در هنگام وقف، حرکات **ـِ** و **ـِ** در آخر کلمه‌ها خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۱- قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ

بگو او (خدا) بخشنده است.

مُلک ۲۹

۲- هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

او کسی است که آفرید برای شما همه‌ی آنچه در زمین است.

بقره ۲۹

۳- وَ سَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

و در خدمت شما قرار داد شب و روز و خورشید و ماه را

نحل ۱۲

۴- إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِينٍ

هنگامی که گفت پروردگارت به فرشتگان که من آفریننده‌ی بشری هستم از گِل

ص ۷۱

دانش‌آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و دانسته‌های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمه‌های پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول با دقت در کار در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- الرَّحْمَنُ :	☐ بخشنده	☐ پروردگار
۲- رَبِّ :	☐ خدای بخشنده	☐ پروردگار
۳- خَلَقَ :	☐ آفرید	☐ آفریننده
۴- خَالِقٍ :	☐ آفرید	☐ آفریننده
۵- اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ :	☐ روز و شب	☐ شب و روز
۶- وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ :	☐ و خورشید و ماه	☐ و ماه و خورشید

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَ إِنَّ رَبَّكُمْ الرَّحْمَنُ
و قطعاً ... شما ... است.
- ۲- قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
بگو ... هر چیز است.
- ۳- وَ هُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
و او (خدا) کسی است که ... و ... و ... و ... را.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

ادامه‌ی مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس

آیات ۹ تا ۱۱ سوره‌ی بروج را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزینهی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

* كَنْزُ الْعَمَالِ، ج ۱۵، ص ۳۹۲

أنعام ۱۰۲

۱- خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ

نوح ۳

۲- أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا

حُجُرَات ۱۳

۳- إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْتَأْتِكُمْ

إسراء ۷۰

۴- وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

حفظ قرآن

یکی از سطرهای تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱ تا ۱۰ سوره‌ی اعراف را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی آعراف

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الْمَصَّ ۱ كِتٰبٌ اُنزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِی صَدْرِكَ
حَرْجٌ مِنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ ۲
اَتَّبِعُوا مَا اُنزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا
مِنْ دُوْنِهِ اَوْلِیَاءَ ۳ قَلِيْلًا مَا تَذَكَّرُوْنَ ۴
وَكَمِ مِنْ قَرْیَةٍ اَهْلَكْنٰهَا فَجَآءَهَا بَاسُنَا
بِیَاتًا اَوْ هُمْ قَائِلُوْنَ ۵ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ
اِذْ جَآءَهُمْ بَاسُنَا اِلَّا اَنْ قَالُوْا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِیْنَ ۶
فَلَنَسْئَلَنَّ الَّذِیْنَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْئَلَنَّ الْمُرْسَلِیْنَ ۷
فَلَنَقْصُرَنَّ عَلَیْهِمْ بِعِلْمٍ وَ مَا كُنَّا غَآئِبِیْنَ ۸
وَالْوِزْنُ یَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ۹ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِیْنُهُ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۱۰ وَ مَنْ خَفَّتْ مَوَازِیْنُهُ
فَاُولٰٓئِكَ الَّذِیْنَ خَسِرُوْا اَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوْا بِآیٰتِنَا
یَظْلِمُوْنَ ۱۱ وَ لَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِی الْاَرْضِ
وَ جَعَلْنَا لَكُمْ فِیْهَا مَعٰیشَ ۱۲ قَلِيْلًا مَا تَشْكُرُوْنَ ۱۳

آیات ۱۸۸ تا ۱۹۵ سوره‌ی **اعراف** را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

سوره‌ی **اعراف**

۱ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
 ۲ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ
 ۳ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي
 ۴ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا
 ۵ فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمَلًا خَفِيًّا فَمَرَّتَ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ
 ۶ دَعَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٩﴾
 ۷ فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ
 ۸ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
 ۹ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾
 ۱۰ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُواكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ
 ۱۱ أَدْعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صُمِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
 ۱۲ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ
 ۱۳ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ
 ۱۴ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ
 ۱۵ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنظِرُونَ ﴿١٩٥﴾

آیات درس را از رمزیننه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و به صورت جمله به جمله بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید. دقت کنید در هنگام وقف، حرکات آخره و و ه (واو و الف کوچک) خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را بخوانید، در آخر هر جمله وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۱- وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

و تلاش و جهاد کنید در راه خدا آن چنان که شایسته‌ی تلاش و جهاد در راه خداست. حج ۷۸

۲- قَالَ يَا قَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

گفت ای قوم من، عبادت کنید خدا را، نیست برای شما هیچ خدایی جز او. آعراف ۵۹

۳- لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ

تا پاداش دهد به کسانی که ایمان آوردند و کارهای خوب انجام دادند، از لطف و رحمتش. روم ۴۵

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- جاهِدوا :	☐ جهاد کنید	☐ عبادت کنید
۲- اُعْبُدوا :	☐ جهاد کنید	☐ عبادت کنید
۳- آمَنوا :	☐ انجام دادند	☐ ایمان آوردند
۴- عَمِلوا :	☐ انجام دادند	☐ ایمان آوردند
۵- صَالِحَات :	☐ کارهای خوب	☐ کار خوب

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ

ای ... .. تان را

بقره ۲۱

۲- وَ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

و ... با ... تان و جان‌هایتان در راه ...

توبه ۴۱

۳- وَ بَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ

و بشارت ده کسانی را که ... و ... که برای آن‌ها بهشت‌هایی است.

بقره ۲۵

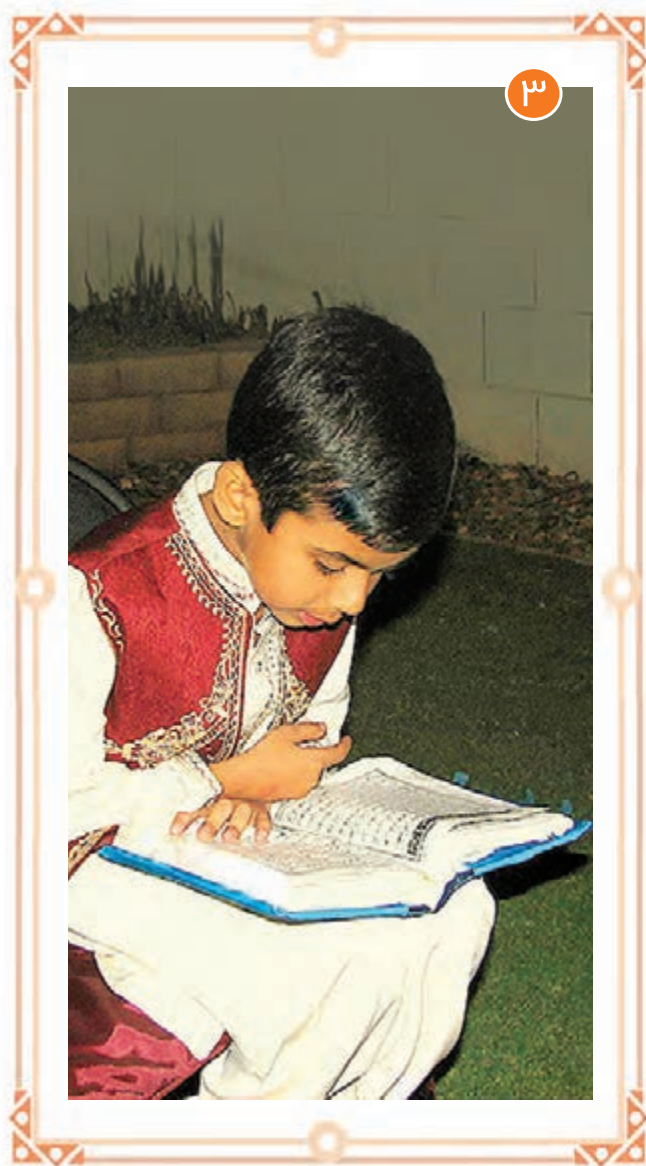
حفظ قرآن

یکی از سطرهای بالا را از حفظ بخوانید.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای هندوستان ① و پاکستان ② و ③

فعالیت

آیات ۱۲ تا ۲۲ سوره بروج را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزینهی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ

هنگامی که قرآن خوانده می‌شود،

فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا

به آن گوش دهید و ساکت باشید؛

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

تا لطف و رحمت خدا شامل شما شود.

سوره‌ی اعراف، آیه‌ی ۲۰۴

چو قرآن بخوانند دیگر خموش به آیات قرآن فرادار گوش

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا بخوانید.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

* جامع احادیث الشیعه، ج ۱۵، ص ۷

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و دور حرکاتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شوند، خط بکشید.

اسراء ۲۶

۱- وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ

أنعام ۶۱

۲- وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ

حج ۴۰

۳- وَ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ

بقره ۲۵۵

۴- مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

در تمرین بالا، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از آن‌ها، با

فلش وصل کنید.

حفظ قرآن

یکی از جمله‌های تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۹۶ تا ۲۰۶ سوره‌ی **اعراف** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی آعراف

وَلِيَّي

۱ اِنَّ وَّلِيَّ ^{*}اللّٰهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتٰبَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ
 ۲ ﴿۱۹۶﴾ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَطِيعُوْنَ نَصْرَكُمُ
 ۳ وَلَا اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿۱۹۷﴾ وَاِنْ تَدْعُوهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا
 ۴ وَتَرٰهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿۱۹۸﴾ خُذِ الْعَفْوَ
 ۵ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ﴿۱۹۹﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ
 ۶ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْعٌ فَاَسْتَعِذْ بِاللّٰهِ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۰۰﴾
 ۷ اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طٰٓئِفٌ مِنَ الشَّيْطٰنِ تَذَكَّرُوْا
 ۸ فَاِذَا هُمْ مُبْصِرُوْنَ ﴿۲۰۱﴾ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ فِي الْغَيِّ
 ۹ ثُمَّ لَا يُقْصِرُوْنَ ﴿۲۰۲﴾ وَاِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بٰيٰةٌ قَالُوْا لَوْلَا جِئْتَبَيْتَهَا
 ۱۰ قُلْ اِنَّمَا اتَّبَعْتُ مَا يُوحٰى اِلَيَّ مِنْ رَبِّيْ هٰذَا بَصٰٓئِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
 ۱۱ وَهُدٰى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۲۰۳﴾ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ
 ۱۲ فَاسْتَمِعُوْا لَهُ وَاَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۲۰۴﴾ وَاذْكُرْ رَبَّكَ
 ۱۳ فِيْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 ۱۴ وَالْاَصٰلِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿۲۰۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ
 ۱۵ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوْنَهٗ وَاِلٰهٌ يُسْجُدُوْنَ ﴿۲۰۶﴾

آیات ۵۴ تا ۶۱ سوره یهود را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

سوره یهود

۱ ان نَقُولُ إِلَّا اعْتَرْنَاكَ بِعُصِّ الْهَيْتِنَا بِسَوْءٍ ط قَالَ إِنِّي أَشْهَدُ اللَّهَ
 ۲ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِنْ دُونِهِ
 ۳ فَكَيْدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونَ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ
 ۴ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا
 ۵ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
 ۶ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ
 ۷ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾
 ۸ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
 ۹ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ عَادٌ
 ۱۰ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ
 ۱۱ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾ وَاتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
 ۱۲ أَلِإِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾
 ۱۳ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يُقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 ۱۴ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا
 ۱۵ فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ﴿٦١﴾

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید و به وقف در پایان هر جمله توجه کنید.

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را بخوانید و آخر هر جمله وقف کنید. دقت شود در هنگام وقف، حرکت خوانده نمی‌شود و «ة» به «ه» تبدیل می‌شود. به ترجمه‌ی آن‌ها نیز توجه کنید.

۱- **وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ** أنفال ۶۰

و آماده کنید در برابر آن‌ها (دشمنان خدا) آن چه می‌توانید از قدرت و نیرو

۲- **لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ** یونس ۲۶

برای کسانی که کار خوب کردند، پاداش نیکوتر و بیش از آن است.

۳- **لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ** احزاب ۲۱

قطعاً برای شما، پیامبر خدا، الگوی نیکویی است.

۴- **رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ** آل عمران ۱۹۴

پروردگارا ببخش به ما آن چه وعده دادی به وسیله‌ی پیامبرانت؛ و خوار نساز ما را در روز قیامت.

حفظ قرآن

سطر اول یا سوم را از حفظ بخوانید.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- قُوَّةٌ: قدرت و نیرو رعد و برق
- ۲- أَحْسَنُوا: کار خوب کردند کار کردند
- ۳- رُسُلٌ: پیامبر پیامبران
- ۴- يَوْمَ الْقِيَامَةِ: خانه‌ی آخرت روز قیامت

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
... مگر از سوی ...
- کَهِف ۳۹
- ۲- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا أَجْرٌ عَظِيمٌ
... از آن‌ها و تقوا داشتند ... است.
...
- آل عمران ۱۷۲
- ۳- كُلُّ آمَنَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
... همه ایمان آوردند به ... و ... او و کتاب‌های او ... او.
...
- بقره ۲۸۵
- ۴- فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
... حکم می‌کند میان شما ...
...
- نساء ۱۴۱

حفظ قرآن

سطر اول یا سوم را از حفظ بخوانید.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشور فلسطین (۱)، (۲)، (۳) و لبنان (۴)

آیات ۱ تا ۲۲ سوره بروج را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزبندی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

چند مرد ناشناس به سوی حضرت ابراهیم **علیه السلام** می‌آیند و بر او سلام می‌کنند. «قالوا سلاماً»* حضرت ابراهیم **علیه السلام** کمر راست می‌کند و با پشت دست، عرق پیشانی‌اش را می‌گیرد و می‌گوید: سلام بر شما؛ و در حالی که دست از کار می‌کشد، آن‌ها را به خانه دعوت می‌کند. چند لحظه بعد از ورود مهمانان به خانه، حضرت ابراهیم **علیه السلام** از اتاق بیرون آمده و به همسرش می‌گوید: سارا بانو! در منزل چه داریم؟ باید غذایی برای مهمانان آماده کنیم.

سارا پاسخ می‌دهد: اگر شما به من کمک کنی، کباب خوبی از گوساله برای مهمانان پیامبر خدا آماده می‌کنیم. حضرت ابراهیم درحالی که خود را برای این کار آماده می‌کند، می‌گوید: کبابِ گوساله، آن هم دست‌پخت سارابانو خوردن دارد.

***

سارا ظرف غذا را به اتاق می‌برد. حضرت ابراهیم از جا بلند می‌شود، ظرف غذا را از دست همسرش می‌گیرد و بر سر سفره می‌گذارد؛ رو به مهمانان می‌کند و می‌گوید: بسم‌الله! بفرمایید غذا سرد می‌شود. مهمانان جلو نمی‌آیند. حضرت ابراهیم درحالی که از رفتار آن‌ها تعجب کرده، باز هم تعارف می‌کند: ما رسم نداریم مهمانی را گرسنه از خانه روانه کنیم.

یکی از مهمانان رو به حضرت ابراهیم می‌کند و می‌گوید: نگران نباش ای پیامبر خدا! ما فرستادگان خداوندیم و فرشتگان نیازی به غذای انسان‌ها ندارند. سارا نیز که از غذا نخوردن مهمانان نگران شده بود، با این سخنان، ترسش فرو ریخته و می‌خندد. آن‌گاه فرشتگان ادامه می‌دهند: «فَبَشِّرْناها بِاسْحاقَ»* ما امروز برای شما مژده‌ای داریم. پروردگار توانا اراده کرده است که پسری به نام اسحاق و بعد از او نوه‌ای به نام یعقوب به شما عطا کند.

*سوره‌ی هود، آیه‌ی ۷۱

سارا جلو می‌آید و با تعجب می‌گوید: دیگر از ما گذشته است، من و او برای بچه‌دار شدن خیلی پی‌رییم... ابراهیم که هنوز ساکت است، لب‌هایش کم‌کم به خنده باز می‌شود.

فرشتگان رو به سارا می‌کنند و می‌گویند: آیا از قدرت خدا تعجب می‌کنی! رحمت و برکت خدا بر خاندان شما باد! فرشتگان با بدرقه‌ی حضرت ابراهیم و همسرش از خانه خارج می‌شوند.

چشم‌های سارا از شادی و امید برق می‌زند و اشک شوق بر گونه‌اش می‌چکد. حضرت ابراهیم به شکرانه‌ی لطف الهی به سجده می‌رود و سارا نیز در پشت سر همسرش سجده‌ی شکر به جای می‌آورد.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

* بِحَازِ الْأَنْوَارِ، ج ۹۲

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و دور آنچه که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

قیامت ۱۴

۱- بَلِ الْإِنْسَانِ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾

مَدَّيْرَ ۵۶

۲- هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

آل عمران ۳۸

۳- قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً

واقعه ۳۲ و ۳۳

۴- وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَامَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾

وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ

در تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و همچنین اتصالات را با فلش نشان

دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶۳ تا ۷۱ سوره‌ی هود را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سوره ی هود

۱ قَالَ يُقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَنِي مِنْهُ
 ۲ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي
 ۳ غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيُقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلُ
 ۴ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾
 ۵ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ
 ۶ وَعَدُّ غَيْرِ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا
 ۷ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ
 ۸ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ
 ۹ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جُثَمِينَ ﴿٦٧﴾ كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا
 ۱۰ آلَ إِيَّاكَ تَمُودًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِثَمُودَ ﴿٦٨﴾
 ۱۱ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا
 ۱۲ قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ
 ۱۳ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
 ۱۴ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ
 ۱۵ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

آیات ۱۵۲ تا ۱۵۷ سوره انعام را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

سوره انعام

۱ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ
 ۲ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَأَنْكَلِفُ نَفْسًا
 ۳ إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
 ۴ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾
 ۵ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
 ۶ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ
 ۷ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ
 ۸ وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
 ۹ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا
 ۱۰ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ
 ۱۱ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَفْلِينَ ﴿١٥٦﴾
 ۱۲ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ
 ۱۳ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ
 ۱۴ مِمَّنْ كَذَبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ
 ۱۵ يَصْدِفُونَ عَنَّا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و به صورت جمله به جمله بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید و به وقف در پایان هر جمله توجه کنید.

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را که دارای «نِ» کوچک هستند، مانند دو مثال زیر بخوانید. به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

خَيْرٌ نِاطْمَانًا ← خَيْرٌ نِاطْمَانًا
جَمِيعَانِ الَّذِي ← جَمِيعَانِ الَّذِي

۱- اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ نِ اسْمُهُ وَيَحْيٰى

مریم ۷

قطعاً ما بشارت می‌دهیم تو را به پسری که اسم او یحیی است.

۲- كَذَّبَتْ قَوْمُ نوحِ نِ الْمُرْسَلِينَ

شعراء ۱۰۵

انکار کردند قوم حضرت نوح پیامبران را.

۳- رَبَّنَا وَادْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنِ نِ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ

غافر ۸

پروردگارا! وارد کن آن‌ها را به بهشت‌های جاودان که به ایشان وعده دادی.

۴- وَامَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ نِ الْحُسْنٰى

کهف ۸۸

و اما هر کس ایمان آورد و انجام داد کار خوب پس برای او پاداشی نیکوتر است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- غُلام: دختر پسر
- ۲- جَنّات: بهشت بهشت‌ها
- ۳- جَنَّة: بهشت بهشت‌ها
- ۴- آمَنَ: ایمان آورد انجام داد
- ۵- عَمِلَ: ایمان آورد انجام داد
- ۶- صالح: کار خوب کارهای خوب

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- فَادَّلِي دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ

یوسف ۱۹

پس دلو* خود را داخل چاه انداخت؛ آن‌گاه گفت مژده... یک... است.

۲- إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ

مریم ۶۰

مگر کسی که توبه کرد و ... و ... و ... پس ایشان وارد ... می‌شوند.

۳- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ

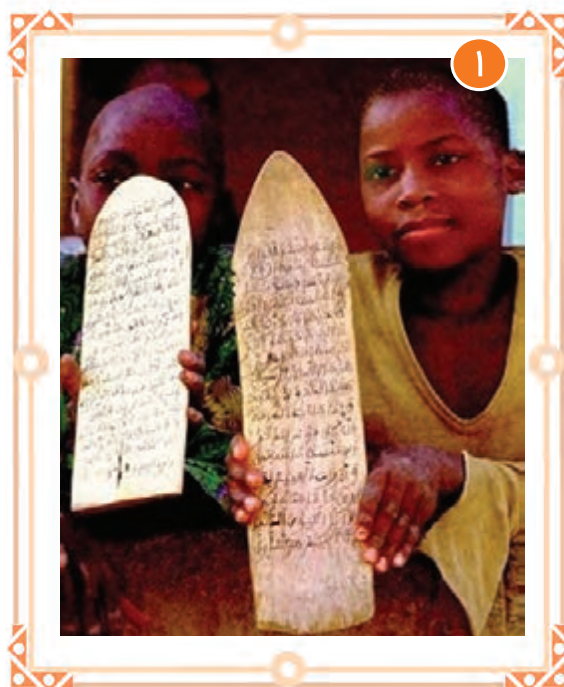
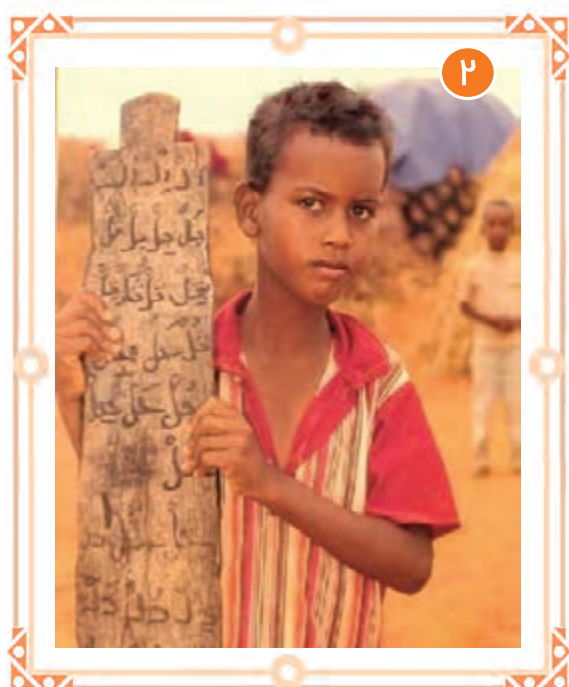
لقمان ۸

قطعا ... و ... و ... برای آن‌ها ... ی پر نعمت است.

* دَلْو: ظرفی برای کشیدن آب از چاه، سطل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای آفریقایی ①، ② از جمله کشور سومالی ③ و لیبی ④

فعالیت

آیات ۱ تا ۸ سوره‌ی انفطار را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزینده‌ی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

وَ اَوْفُوا بِالْعَهْدِ
به عهد خود وفا کنید.

سوره‌ی اسراء آیه‌ی ۳۴

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- کدام جمله از آیات جلسه‌ی اول با پیام قرآنی درس شباهت دارد؟
- ۳- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

* غُرُّ الْحِكْمِ، حدیث ۴۵۶۳

این جمله‌های قرآنی را که دارای «ن» کوچک است، با دقت بخوانید و در آخر هر جمله وقف کنید.

۱- وَ نَادَى نُوْحٌ نِّبْنَهٗ

هود ۴۲

۲- كَرَمَادٍ اَشْتَدَّتْ بِهٖ الرِّیْحُ

ابراهیم ۱۸

۳- اَوْ لَهَّوْا نِنْفَضُّوْا اِلَيْهَا

جمعه ۱۱

۴- وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ اِنْقَلَبْ عَلٰی وُجُوْهِهٖ

حج ۱۱

در تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و همچنین اتصالات را با فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۵۸ تا ۱۶۴ سوره‌ی **انعام** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی أنعام

١ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ
٢ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ
٣ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ
٤ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا ^ط قُلِ انْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾
٥ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ
٦ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾
٧ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِمثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
٨ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلِ إِنِّي هَدَانِي
٩ رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِثْلَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
١٠ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلِ إِنِّ صَلَاتِي وَنُسُكِي
١١ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ
١٢ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلِ أَغَيْرَ اللَّهِ
١٣ أَبْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
١٤ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿١٦٤﴾ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ
١٥ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾

تمرین اول

آیات ۱ و ۲ سوره مائده را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید.

سوره مائده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ
 بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ
 وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعْرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ
 وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أَمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَدْتَعُونَ
 فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
 وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ أَنْ صَدَّوْكُمْ
 عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ
 وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
 وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

صفحه ۱۰۶ قرآن کامل

فعالیت

پیام قرآنی درس قبل با کدام جمله از آیه‌ی اول این صفحه شبیه است، آن را پیدا کنید و بخوانید.

تمرین دوم

آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه قرائت الگو بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید و به وقف در پایان هر جمله توجه کنید.

تمرین دوم این آیات قرآنی را که دارای حروف مقطعه هستند، بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۱
نون، سوگند به قلم و آنچه می‌نویسد.

۲- طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ۱
طاسین، این آیات قرآن و کتابی روشنگر است.

۳- أَلرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۱
الف لام را، این آیات کتاب روشنگر است.

یوسف ۱ و ۲
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۲
قطعاً ما نازل کردیم آن را قرآنی به زبان عربی تا شما اندیشه کنید.

۴- حَمَّ ۱ عَسَقَ ۲
حامیم ۱ عین سین قاف ۲

كذَلِكَ يُوحى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۳
این چنین وحی می‌کند به تو و به کسانی که قبل از تو بودند، خدای عزیز حکیم.

شوری ۱ تا ۳

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آیات: آیه‌ها، نشانه‌ها آیه‌ها، قدرت‌ها
- ۲- مُبِين: چراغ روشن
- ۳- أَنْزَلْنَا: نازل کرد نازل کردیم
- ۴- تَعْقِلُونَ: اندیشه نکنید اندیشه کنید
- ۵- لَا تَعْقِلُونَ: اندیشه نمی‌کنید اندیشه می‌کنید

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ
 ... یاد داد به وسیله‌ی ...
 علق ۴
- ۲- إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
 قطعاً ... برای ... دشمن ... است.
 یوسف ۵
- ۳- كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
 این چنین بیان می‌کند خدا برای شما ... ش را تا شما ...
 بقره ۲۴۲
- ۴- لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
 قطعاً ... به سوی شما ... ی که در آن یاد شماست، پس آیا ...
 انبیاء ۱۰

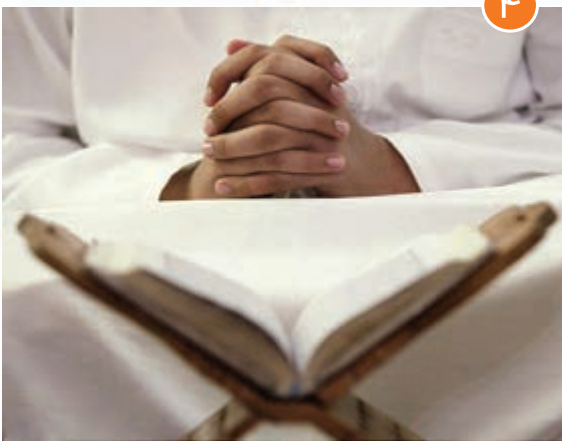
از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

۲

۱

۴

۳

انس با قرآن کریم در کشور هندوستان

فعالیت

آیات ۹ تا ۱۹ سوره‌ی انفطار را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزبینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ
در نیکی کردن و کارهای خوب به یکدیگر کمک کنید،

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
ولی در گناه و کارهای بد همکاری نکنید.

سوره مائده آیه ۲

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول

آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

* قرآن در آینه‌ی حدیث، عباس عزیزی، ص ۱۷

۱- ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۱

ص ۱

۲- طه ۱ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ۲

طه ۱ و ۲

۳- کهیعص ۱ ذِكْرٌ رَحْمَةٍ رَبِّكَ عَبْدَهُ وَزَكْرِیَّا ۲

مریم ۱ و ۲

۴- الم ۱ أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۲

عنکبوت ۱ و ۲

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز چند سطر از آیات ۳ و ۴ سوره‌ی مائده را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی مائده

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِزْيِرِ
وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ، وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ
وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ
وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ
ذَلِكَ فِسْقٌ ^ط الْيَوْمَ يَأْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ^ج الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا
فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أَحَلَّ لَهُمْ
قُلْ أَحَلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ ^ج وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تَعَلَّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ
فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
عَلَيْهِ ^ج وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾

١
٢
٣
٤
٥
٦
٧
٨
٩
١٠
١١
١٢
١٣

آیات ۲۵۷ تا ۲۵۹ سوره بقره را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

سوره بقره

۱ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 ۲ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ
 ۳ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
 ۴ خَالِدُونَ ﴿۲۵۷﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
 ۵ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي
 ۶ يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِيهِ * وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
 ۷ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِي بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ
 ۸ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۲۵۸﴾
 ۹ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ
 ۱۰ أَنِّي أُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ
 ۱۱ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ
 ۱۲ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ
 ۱۳ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَ آيَةً لِلنَّاسِ
 ۱۴ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا
 ۱۵ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۲۵۹﴾

يُحْيِي أَحْيِي

آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و به صورت جمله به جمله بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید و به کشش صداهای دارای مدّ دقت کنید.

تمرین دوم این جمله‌ها و آیات قرآنی را با کشش صداهای دارای مدّ بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- **وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا** ۱۱۰

و نباید شریک سازد در عبادت پروردگارش کسی را. **کَهِف ۱۱۰**

۲- **رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ**

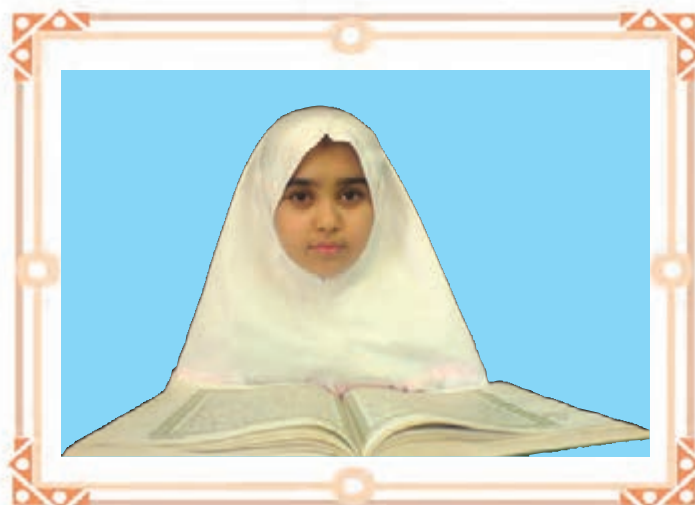
پروردگارا فرو فرست بر ما سفره‌ی غذایی از آسمان. **مَائِدَة ۱۱۴**

۳- **وَ أَوْضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ** ۴۴

و واگذار می‌کنم کارم را به خدا، قطعاً خدا به بندگانش بیناست. **غَافِر ۴۴**

۴- **فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْشَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ** ۷۴

پس یاد کنید نعمت‌های خدا را و در زمین فساد نکنید. **اعراف ۷۴**

تمرین اول

بادقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- سَمَاءُ :	☐ زمین	☐ آسمان
۲- أَرْضُ :	☐ زمین	☐ آسمان
۳- أَحَدٌ :	☐ کسانی	☐ کسی
۴- أَمْرٌ :	☐ کارها	☐ کار
۵- عِبَادٌ :	☐ بندگان	☐ بنده

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید و یکی از سطرها را

همراه با ترجمه از حفظ بخوانید.

۱- وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ

بقره ۲۰۷

و ... مهربان و دلسوز به ... است.

۲- وَ أَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ

شوری ۳۸

و ... ایشان (مؤمنان) با مشورت، میانشان (بین یکدیگر) است.

۳- وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا

صاد ۲۷

و خلق نکردیم ... و آنچه را بین آن‌هاست ...

۴- قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَ لَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا

جن ۲۰

بگو می‌خوانم فقط ... م‌را و شریک نمی‌گیرم برای او ... را.

حفظ قرآن

سطر اول یا دوم را از حفظ بخوانید.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشور مالزی

آیات ۱ تا ۱۹ سوره انفطار را از بخش قرآن در تابستان همراه با رمزینه‌ی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

خواب صد ساله

عزیزم مقداری آب و غذا برمی‌دارد و در خورجین الاغ خود می‌گذارد. «بِسْمِ اللَّهِ» می‌گوید و به قصد سفر، شهر خود را ترک می‌کند.

در بین راه، خود را در مقابل شهر زلزله‌زده‌ی ویرانی می‌یابد. به فکر فرو می‌رود: «راستی چگونه روزی همه‌ی این مردگان که زیر آوار خانه‌هایشان، پوسیده و از بین رفته‌اند، به قدرت خدا زنده خواهند شد؟!» همین طور که در این اندیشه

است، احساس خستگی می‌کند. کنار رودخانه‌ای که از پای کوه جاری است از الاغ پیاده می‌شود، افسار حیوان را به درختی می‌بندد تا در سایه‌ی آن مقداری استراحت کند. در این هنگام به خواب سنگینی فرو می‌رود.

***

صدایی می‌شنود، صدایی آشنا که می‌گوید: عَزْریر! عَزْریر! بلند شو! چشم‌هایش را باز می‌کند، دستش را به زمین تکیه داده و بلند می‌شود. به اطراف نگاه می‌کند، اتفاق عجیبی افتاده است. تا چشم کار می‌کند، همه چیز دچار تغییر و دگرگونی شده است. با خود می‌گوید: «شاید خواب می‌بینم. شاید کسی مرا در خواب جابه‌جا کرده است.» یادش می‌آید که در سایه‌ی درختی خوابیده بود. همان‌جا کنار درخت چیزی توجه عَزْریر را به طرف خود جلب می‌کند: آب و غذایش تازه و دست‌نخورده کنارش مانده است ولی از الاغش خبری نیست.

دوباره همان صدای آشنا – که صدای فرشته‌ی وحی است – از او می‌پرسد: آیا می‌دانی چقدر در این سرزمین مانده‌ای؟! عَزْریر بی‌درنگ جواب می‌دهد: شاید چند ساعتی یا یک روز!

فرشته‌ی وحی ادامه می‌دهد: اما تو صد سال است که این جا هستی! مرده بودی! «وَأَنْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ*»
 به الاغ پیر و با وفایت نگاه کن!
 عَزْرَبُ جَلوتر می‌رود. از آن حیوان بیچاره جز تکه‌های استخوان و نشانی که بر پیشانی الاغش می‌بست، چیزی
 نمی‌یابد!
 بدن عَزْرَبُ شروع به لرزیدن می‌کند! زانوهایش سست شده، بر زمین می‌نشیند و در برابر قدرت خداوند احساس
 ناتوانی می‌کند!
 صدای فرشته‌ی وحی باز در گوشش می‌پیچد: عَزْرَبُ! مگر نمی‌خواستی زنده شدن مردگان را ببینی؟! خدا
 خواست که خودت یکی از معجزه‌ها و نشانه‌های قدرت او باشی! نمی‌بینی که آب و غذایت بعد از این همه سال تازه و
 سالم باقی مانده است! حالا به الاغ نگاه کن! ببین چگونه استخوان‌هایش گوشت و پوست می‌گیرد! ببین که چگونه
 دوباره زنده می‌شود در حالی که مرده بود!
 عَزْرَبُ پس از دیدن آن منظره می‌گوید: «أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ*» به یقین رسیدم که خدا بر انجام
 هر کاری تواناست.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را بارمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به کشش صداهای دارای مدّ دقت کنید.

- ۱- وَمَا أُبْرِي نَفْسِي
یوسف ۵۳
- ۲- إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسَّوْءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي
یوسف ۵۳
- ۳- رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
آل عمران ۱۶
- ۴- كُلَّا نُمِدُّ هُوْلَاءِ وَهٰؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ
اسراء ۲۰

حفظ قرآن

سطر سوم را از حفظ بخوانید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۲۶۰ تا ۲۶۴ سوره‌ی بقره را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهى بقره

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنِ
قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ
فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا
ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦١﴾
مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ
وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ
لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾
قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ
وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٦٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا
صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ
وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ
عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ
عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٥﴾

سوره ابراهیم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 الرَّكِّیْبِ اَنْزَلْنٰهُ اِلَیْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ
 اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلَى صِرٰطٍ الْعَزِیْزِ الْحَمِیْدِ ﴿۱﴾
 اللّٰهِ الَّذِیْ لَهُ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَوِیْلٌ لِّلْكَافِرِیْنَ
 مِنْ عَذَابٍ شَدِیْدٍ ﴿۲﴾ الَّذِیْنَ یَسْتَحِبُّوْنَ الْحَیْوَةَ الدُّنْیَا
 عَلٰی الْاٰخِرَةِ وَیَصُدُّوْنَ عَنِ سَبِیْلِ اللّٰهِ وَیَبْغُوْنَهَا عِوَجًا
 اُولٰٓئِكَ فِی ضَلٰلٍ بَعِیْدٍ ﴿۳﴾ وَ مَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ
 اِلَّا بِلِسٰنٍ قَوْمِہٖ لِیُبَیِّنَ لَهُمْ فِیْضِلُّ اللّٰهُ مَنْ یَّشَآءُ
 وَیَهْدِیْ مَنْ یَّشَآءُ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ ﴿۴﴾ وَ لَقَدْ اَرْسَلْنَا
 مُوسٰی بِآیٰتِنَا اَنْ اَخْرِجَ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ
 اِلَى النُّوْرِ وَذَكَرْتُمْ بِآیٰمِ اللّٰهِ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ
 لِّكُلِّ صَبَّارٍ شٰكُوْرٍ ﴿۵﴾ وَ اِذْ قَالَ مُوسٰی لِقَوْمِہٖ
 اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَیْكُمْ اِذْ اَنْجٰكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
 یَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْءَ الْعَذَابِ وَیُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ
 وَیَسْتَحِیوْنَ نِسَآءَكُمْ وَفِیْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِیْمٌ ﴿۶﴾

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید.

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید. دقت شود صدای «آ» و «ئ» در هنگام وقف «آ» خوانده می‌شود. به ترجمه‌ی جمله‌ها نیز توجه کنید.

۱- وَ أَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى

و رودهایی از عسل خالص.

محمد (ص) ۱۵

۲- وَ أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً*

و (خدا) نازل کرد برای شما از آسمان آب را.

نمل ۶۰

۳- ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمْتَعِكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

سپس توبه کنید به سوی او تا شما را بهره‌مند سازد با بهره‌های نیکوی (دنیا) تا زمانی معین

هود ۳

۴- قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذًى

سخن خوب و عفو و گذشت بهتر است از بخششی که به دنبال آن آزار و اذیت باشد.

بقره ۲۶۳

حفظ قرآن

سطر دوم و یا چهارم از تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

*وقف بر کلماتی مانند ماء، سماء، بناء، جزاء به صورت ماء، سماء، بناء و جزاء است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آنهار: رود رودها
- ۲- مَعْرُوف: خوب، کارخوب بد، کار بد
- ۳- صَدَقَةٌ، صَدَقَات: گذشت، گذشت‌ها بخشش، بخشش‌ها
- ۴- اَذَى، اَذَى: قَهْر و غَضَب آزار و اذیت
- ۵- توبوا: توبه کردند توبه کنید

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا توبوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا
 ای ... به سوی ... توبه‌ای واقعی تحریم ۸
- ۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى
 باطل نکنید ... تان را ... بامنت‌گذاستن و ... بقره ۲۶۴
- ۳- يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
 امر می‌کنند به ... و نهی می‌کنند از ... و برپا می‌دارند ... را و می‌پردازند ... را. توبه ۷۱
- ۴- وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 وعده داد ... به مردان و زنان ... بی را که جاری است از زیر آن‌ها ... توبه ۷۲

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای ترکیه ①، هلند ②، یونان ③ و انگلستان ④

فعالیت

آیات ۱ تا ۶ سوره‌ی **انشقاق** را از بخش **قرآن در تابستان** همراه با رمزیننه‌ی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ شکر نعمت، نعمت افزون کند.

سوره ی ابراهیم آیه ی ۷

فعالیت

- ۱- درباره ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

قطره اما دریا

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه وآله:

از قرآن جدا نشوید

و آن را راهنما

و رهبر خود قرار دهید.*

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت، به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

* کنز العمال، ج ۲، ص ۲۹۰

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و دور علامتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

زُمر ۶۰

۱- أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ

لقمان ۲۹

۲- وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

یوسف ۳۱

۳- وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا

انسان ۸

۴- وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

در جمله‌های تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و اتصالات را با فلش

نشان دهید.

حفظ قرآن

سطر چهارم از تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۷ تا ۱۲ سوره‌ی ابراهیم علیه السلام را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی ابراهیم

۱ وَ اِذْ تَاذَنَّا رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ
۲ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ اِنَّ تَكْفُرًا اَنْتُمْ وَمَنْ
۳ فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ اَلَمْ يَأْتِكُمْ
۴ نَبَا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوْحٍ وَعَادٍ وَثَمُوْدَ وَالَّذِيْنَ
۵ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ جَاۤءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
۶ فَرَدُّوا اَيْدِيَهُمْ فِيْٓ اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوْا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ
۷ وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَا اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ رُسُلُهُمْ
۸ اِنِّى اللّٰهُ شَكُّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَدْعُوْكُمْ لِيَغْفِرَ
۹ لَكُمْ مِنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُوْخِّرَكُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ قَالُوْا اِنْ اَنْتُمْ
۱۰ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُوْنَ اَنْ تَصُدُّوْنَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا
۱۱ فَاْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٠﴾ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ
۱۲ مِثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۗ وَمَا كَانَ لَنَا اَنْ
۱۳ نَّاتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ
۱۴ ﴿١١﴾ وَمَا لَنَا اِلَّا اَنْتَوَكَّلَ عَلٰى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰنَا سُبُلَنَا
۱۵ وَلَنْصَبِرَنَّ عَلٰى مَا اٰذَيْتُمُوْنَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿١٢﴾

سوره نحل

۱ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ
 ۲ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
 ۳ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾
 ۴ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ
 ۵ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يُعْظُكُمْ
 ۶ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ
 ۷ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ
 ۸ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾
 ۹ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا
 ۱۰ تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ
 ۱۱ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلِيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ
 ۱۲ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
 ۱۳ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ
 ۱۴ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلِتَسْأَلَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید.

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- **إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ**

قطعاً ما زینت دادیم آسمان دنیا را به زیور ستارگان

صافات ۶

۲- **سَاءَ مَثَلًا لِّلْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا**

چه بد است داستان و مثل قومی که انکار کردند آیات ما را

اعراف ۱۷۷

۳- **وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا**

و هنگامی که به چیزی از آیات ما آگاه شد، آن را به مسخره گرفت.

جاثیه ۹

سطر اول از تمرین دوم را از حفظ بخوانید و ارتباط آن را با تصویر بیان کنید.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- یَوْمَئِذٍ : آن روز امروز
- ۲- مَثَلٌ : مثل، داستان مانند، شبیه
- ۳- اتَّخَذَ : گرفت گرفتند
- ۴- زینةٌ : زینت دادیم زیور، زینت

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَ اتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً
 و ... (حضرت) ... را دوست (خود).
 نساء ۱۲۵
- ۲- أَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 مال و فرزندان ... زندگی ... است.
 کهف ۴۶
- ۳- وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
 و قطعاً زدیم برای ... در ... از هر ...
 روم ۵۸

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای یمن (۱)، عمان (۲) و امارات (۳)

فعالیت

آیات ۷ تا ۱۵ سوره‌ی **انشقاق** را از بخش **قرآن در تابستان** همراه با رمزینیه‌ی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

خداوند به رعایت عدالت و نیکی به دیگران دستور می دهد.

سوره ی نحل آیه ی ۹۰

فعالیت

- ۱- درباره ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت، به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* کنز العمال، ج ۱، ص ۵۵۳

۱- وَ أَنَّهُ أَهْلَكَ عَادَانَ الْأُولَىٰ

نجم ۵۰

۲- الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ

فرقان ۲۶

۳- وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ

توبه ۳۰

۴- الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ

حج ۲۵

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۲۰ تا ۱۲۸ سوره‌ی نحل را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی نحل

۱ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتًا لِلّٰهِ حَنِيفًا وَّلَمْ يَكُ
۲ مِنْ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٤٠﴾ شَاكِرًا لِّاَنْعَمِ عَلَيْهِ اجْتَبَاهُ وَهَدٰهُ
۳ اِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٤١﴾ وَاَتَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
۴ وَاِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٤٢﴾ ثُمَّ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ
۵ اَنْ اَتَّبِعْ مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيفًا وَّمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٤٣﴾
۶ اِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِيْنَ اٰخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَاِنَّ رَبَّكَ
۷ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَيَمَّا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٤٤﴾
۸ اُدْعُ اِلَى سَبِيْلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
۹ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
۱۰ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهِ وَّهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿١٤٥﴾
۱۱ وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ مَا عُوْقِبْتُمْ بِهِ وَّلَئِنْ صَبَرْتُمْ
۱۲ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصّٰبِرِيْنَ ﴿١٤٦﴾ وَاصْبِرْ وَّمَا صَبْرُكَ اِلَّا بِاللّٰهِ
۱۳ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿١٤٧﴾
۱۴ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُحْسِنُوْنَ ﴿١٤٨﴾

سوره انفال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۱
 يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ ۲
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ ۳
 وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ۴
 إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ ۵
 زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ ۶
 وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۷
 لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ ۸
 كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا ۹
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكُرْهُونَ ﴿٥﴾ يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ ۱۰
 بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ ۱۱
 وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ ۱۲
 وَتَوَدَّدُونَ أَنْ لَا تُغَيَّرَنَّ إِلَيْهَا السُّوَكَةُ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ ۱۳
 أَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾ ۱۴
 لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾ ۱۵

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید.

تمرین دوم این آیات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- طسّم ۱

ط، سین، میم ①

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ②

این آیات کتاب روشنگر است. ②

فَصَص ۱ و ۲

۲- اَلَمْ ۱

الف، لام، میم ①

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ②

الله، نیست خدایی جز او که زنده و پاینده است. ②

آل عمران ۱ و ۲

۳- حمّ ۱

ح، میم ①

وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ② إنا أنزلناه في ليلة مباركة ③

سوگند به کتاب روشنگر ② قطعاً ما نازل کردیم آن را در شبی مبارک (با برکت). ③

دُخان ۱ تا ۳

۴- اَلَمْر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ ①

الف، لام، میم، را؛ این آیات کتاب (خدا) است و آنچه نازل شد به سوی تو از پروردگارت حق است. رعد ۱

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- اُنزِلَ : نازل کرد نازل شد
- ۲- لَيْلٌ، لَيْلَةٌ : شب ماه
- ۳- مُبَارَكَةٌ : مبارک، با برکت مبارک باد، با برکت باد

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
 قطعاً ما ... آن را در ...
 قدر ۱
- ۲- فَسَلِّمُوا عَلَيَّ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً
 پس سلام کنید به یکدیگر؛ سلامی از نزد ... که ... و پاک است.
 نور ۶۱
- ۳- شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
 ماه ... که ... در آن ... برای ...
 بقره ۱۸۵

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله‌به‌جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای نیجریه ① و ② کنیا ③ و ④

فعالیت

آیات ۱ تا ۱۵ سوره‌ی **إنشقاق** را از بخش **قرآن در تابستان** همراه با رمزینده‌ی سریع پاسخ و یا کتاب گویا بخوانید.

پیام قرآنی

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ

همیشه خدا را در نظر داشته باشید و بین یکدیگر صلح و آشتی برقرار کنید.

سوره انفال آیه ۱

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول

آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت به چگونگی وقف در آخر جمله‌ها دقت کنید.

*عَزُّوا الْحِكْمَ، حدیث ۷۳۸۹

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و در خواندن حروف مقطعه دقت کنید.

۱- الْمَصَّ ۱) كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ

اعراف ۱ و ۲

۲- الرَّ كِتَابٌ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۱)

هود ۱

۳- حَمَّ ۱) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲) إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۳)

زُخْرُفٍ ۱ تا ۳

۴- أَلَمْ ۱) غُلِبَتِ الرُّومُ ۲) فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۳)

روم ۱ تا ۳

در تمرین بالا، اتصالات را با فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۹ تا ۱۶ سوره‌ی انفال را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی آنفال

۱ اذتستغیثون رَبَّكُمْ فاستجاب لَكُمْ اَنى مُمِدُّكُمْ
۲ بِالْفِ مِنْ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدٰٓفِینَ ﴿٩﴾ وَاَجَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بَشْرٰی
۳ وَلِتَطْمَٔنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
۴ اِنَّ اللّٰهَ عَزِیْزٌ حَكِیْمٌ ﴿١٠﴾ اذِیْغَشَّیْكُمْ النُّعَاسَ اَمَنَةً مِنْهُ
۵ وَاُنزِلْ عَلَیْكُمْ مِنَ السَّمَاۗءِ مَآءً لِّیَطَهَّرَکُمْ بِهٖ وَاُیْذِیْبَ عَنْکُمْ
۶ رِجْسَ الشَّیْطٰنِ وَلِیَرْبِطَ عَلٰی قُلُوْبِکُمْ وَاُیْثِبَتْ بِهٖ الْاَقْدَامَ
۷ ﴿١١﴾ اذِیُوْحٰی رَبُّکَ اِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ اَنى مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِیْنَ
۸ اٰمَنُوْا سَاَلْتِیْ فِی قُلُوْبِ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا الرَّعْبَ فَاَضْرِبُوْا
۹ فَوْقَ الْاَعْنَاقِ وَاَضْرِبُوْا مِنْهُمْ کُلَّ بَنٰٓنٍ ﴿١٢﴾ ذٰلِکَ بِاَنَّهُمْ
۱۰ شَاقُّوْا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَمَنْ یُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ
۱۱ شَدِیْدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذٰلِکُمْ فَذَوْقُوْهُ وَاَنَّ لِلْکٰفِرِیْنَ
۱۲ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِذَا لَقِیْتُمُ الَّذِیْنَ
۱۳ کَفَرُوْا زَحَفًا فَلَا تُوَلُّوْهُمُ الْاَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَنْ یُّوَلِّهِمْ یَوْمَئِذٍ
۱۴ دُبُرَهٗ اِلَّا مَتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ اَوْ مَتَحِیْزًا اِلٰی فِئَةٍ فَقَدْ بَاۗءَ
۱۵ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَا وُنَّهٗ جَهَنَّمُ وَاَبْسَسَ الْمَصِیْرُ ﴿١٦﴾

آیات ۳۸ تا ۵۲ سوره ی شعراء را در گروه های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

سوره ی شعراء

۱ فَجَمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ
 ۲ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا
 ۳ هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ
 ۴ أَئِنَّا لَنَا أَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
 ۵ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمُ مُوسَى الْقُوا
 ۶ مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٤٣﴾ فَالْقُوا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا
 ۷ بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَالْقَى مُوسَى عَصَاهُ
 ۸ فَاذَاهِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٥﴾ فَالْقَى السَّحَرَةُ سُجُودًا
 ۹ ﴿٤٦﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعُلَمِينَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾
 ۱۰ قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمْ
 ۱۱ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ
 ۱۲ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾
 ۱۳ قَالُوا لَاضْئِرُّنَا إِلَى رَبِّنَا مَنَقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ
 ۱۴ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَنَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾
 ۱۵ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید.

تمرین دوم این جمله‌های قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید و یکی از جمله‌ها را از حفظ بخوانید.

۱- يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ

هدایت می‌کند خدا به نورش کسی را که می‌خواهد. نور ۳۵

۲- وَ رَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ

و پروردگار تو بی‌نیاز و دارای رحمت و مهربانی است. آنعام ۱۳۳

۳- مَن يَعْمَلْ سَوْءًا يُجْزَ بِهِ

هرکس انجام دهد کار بد، کیفر می‌بیند به آن. نساء ۱۲۳

۴- مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى

خلق نکرد خدا آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دواست مگر به حق و تا زمان معین. روم ۸

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

انجام دهد ☐	هدایت می‌کند ☐	۱- يَهْدِي :
انجام دهد ☐	هدایت می‌کند ☐	۲- يَعْمَلُ :
بی‌نیاز ☐	قدرتمند ☐	۳- غَنِيٌّ :
نعمت و آمرزش ☐	رحمت و مهربانی ☐	۴- رَحْمَةً :

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- قُلِ اللّٰهُ يَهْدِي لِّلْحَقِّ
بگو ... به راه ...

یونس ۳۵

۲- وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
و نفرستادیم تو را (ای پیامبر) مگر ... برای ...

انبیاء ۱۰۷

۳- وَ مَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
و هرکس ایمان آورد به ... و ... داخل کند او را به ...

طلاق ۱۱

۴- لِلّٰهِ * مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ
برای ... است آنچه در ... و ... است؛ قطعاً ... ، او ... ستوده است.

لقمان ۲۶

حفظ قرآن

سطر دوم از تمرین دوم را از حفظ بخوانید.

* لِلّٰهِ = لِ + اللّٰه : برای خدا

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

۲

۱

۴

۳

انس با قرآن کریم در کشورهای تایلند ① و ②، بنگلادش ③ و اندونزی ④

عاقبت فرعون و فرعونیان

لشکریان از همه طرف فرعون را احاطه کرده و منتظر فرمائش هستند. پیک از راه می‌رسد: «موسی و بنی اسرائیل از آب گذشتند!»

هامان وزیر فرعون، با عصبانیت می‌پرسد: چگونه؟ مگر از دریای خروشان هم می‌شود گذشت؟! پیک پاسخ می‌دهد: من در میان آنان بودم. قوم بنی اسرائیل که کاملاً خود را در محاصره و گرفتار می‌دیدند، گفتند: ما دیگر راهی برای گریز نداریم. اما موسی بر بلندی ساحل ایستاد و گفت: «**إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ**»* خدایم هرگز مرا تنها نمی‌گذارد. آن‌گاه دست‌هایش را به سوی آسمان بلند کرد و زیر لب چیزی گفت. پس از اندکی درنگ، یک‌باره عصایش را به آب زد. آب شکافته شد و در دو طرف، آرام ایستاد. هنوز هم چنان است، راهی خشک در میان کوه‌هایی برافراشته از آب. آنان گذشتند و رفتند. به نظرم کار عصای موسی بود! فرعون فریاد می‌زند: چرا ایستاده‌اید؟! باید تعقیبشان کنیم.

* سوره‌ی شعراء، آیه‌ی ۶۲

هامان می گوید: آبی که برای موسی رام شده است، بی شک از فرمان فرعون سربچی نخواهد کرد! همگان قدر و منزلت خداوندگار ما را می شناسند، حتی آب دریا!

فرعون فرمان حمله می دهد و حرکت می کند. سپاهیان بی شمار، به مسیر خشکی که در میان دریا به وجود آمده است، وارد می شوند. در آن سو، آخرین نفرات بنی اسرائیل از ساحل می گذرند. فرعون و سپاهش به تاخت در پی بنی اسرائیل می روند. بستر دریا از لشکریان انبوه فرعون پوشیده شده است. ناگاه صدای غرش آب، دل سربازان مسلح و زره پوش را می لرزاند. صدای مهیب فرو ریختن کوهی از آب، آرایش فرعونیان را بر هم می زند. موجی بلند و سهمگین چنان که کوهی فرو ریخته باشد بر سپاه فرعون فرود می آید. ترس و وحشت سراسر وجود فرعون را فرا می گیرد و تا می خواهد به خود بیاید درون امواج متلاطم آب، غوطه ور می شود. با خود می اندیشد: «گویی

خدای موسی حق است! باید به او ایمان بیاورم!..» برای یک لحظه آن همه رنج و سختی را که به قوم بنی اسرائیل تحمیل کرده بود از خاطرش می‌گذرد. با خود می‌گوید: چرا با آن همه معجزات آشکار موسی، به خدای یگانه ایمان نیاوردم. موجی از پس موجی دیگر بر سرش فرود می‌آید. استخوان‌هایش می‌شکند، دیگر نمی‌تواند نفس بکشد. ندایی می‌شنود که می‌گوید: تو تاکنون نخواستی که ایمان بیاوری و خود را اصلاح کنی، الآن دیگر دیر شده است. امروز مرگت فرا رسیده است، ولی بدنت را برای عبرت آیندگان باقی می‌گذارم!

فرعون در حالی که چشم بر زندگی پر از غرور خود می‌بندد، وزیر خود هامان را می‌بیند که دیگر فرصتی برای چالوسی و تحریک او علیه موسی ندارد! می‌اندیشد:

«چه بیهوده! چه بدفرجام! اگر بر بنی اسرائیل سخت نمی‌گرفتیم، حالا اسیر فرمان خدای موسی نمی‌شدیم!»

روز دیگر بدن بی‌جان فرعون بر ساحل دریا افتاده بود و بنی اسرائیل شگفت‌زده از مرگ فرعون، برای موسی که به عصای خود تکیه کرده است و به افق دور دست می‌نگرد خبر نابودی فرعون و فرعونیان را می‌آورند.

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً

(ای فرعون!) امروز بدن تو را از آب می‌رهانیم، تا تو برای آیندگان عبرت باشی.

یونس ۹۲

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است این آیات را با رمزینده های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کنید.

* مُسْتَدْرَكُ الْمَسَائِلِ، ج ۱، ص ۲۹۳

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و در آخر هر جمله به شکل صحیح وقف کنید.

آل عمران ۱۷۵

۱- إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ.

رعد ۶

۲- وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ

حج ۳۰

۳- وَمَنْ يُعْظِمِ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ

کهف ۱۰۷

۴- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

در تمرین بالا، اتصالات را با فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶۰ تا ۸۲ سوره‌ی شُعْرَاء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

سورهی شعراء

فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ
مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾
فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانفَلَقَ
فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطُّودِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ وَأَزَلَفْنَا ثَمَّ الْآخِرِينَ ﴿٦٤﴾
وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ ﴿٦٦﴾
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾
إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا
فَنَنْظِلُ لَهَا عَافِيَةً ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾
أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يُضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا
كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنْتُمْ
وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِيَ الْآرَبِ الْعُلَمِينَ ﴿٧٧﴾
الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ
﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ
﴿٨١﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾

آیات ۱ تا ۱۰ سوره انبیاء را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

سوره انبیاء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۱
 اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ۲
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ ۳
 وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۴ لَاهِيَةً قُلُوبِهِمْ وَاسْرُوءَ النَّجْوَى الَّذِينَ ۴
 ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرِ ۵
 وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ۶ قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ ۶
 وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۷ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ ۷
 أَحْلَامٍ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۸ فَلْيَأْتِنَا بآيَةٍ ۸
 كَمَا أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ ۹ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرِيَةٍ ۹
 أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ۱۰ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ ۱۰
 إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ ۱۱
 لَا تَعْلَمُونَ ۱۲ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لِيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ ۱۲
 وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۱۳ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ ۱۳
 وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ۱۴ لَقَدْ أَنْزَلْنَا ۱۴
 إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۱۵

آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و به صورت جمله به جمله بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از رمزینه‌های سریع پاسخ و یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با قرائت الگو بخوانید.

تمرین دوم این **دعاهای قرآنی** را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَيَّ^۲ وَ لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا

نوح ۲۸

پروردگارا بیامرز مرا و پدر و مادرم را و شخص مؤمنی که به خانه‌ی من وارد شد.

۲- وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنْزَلًا مُّبَارَكًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ

مؤمنون ۲۹

و بگو پروردگارا فرود آور مرا در جایگاهی مبارک و تو بهترین مهمان‌نوازی.

۳- رَبِّ اَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَ عَلَى وَالِدَيَّ

نمل ۱۹

پروردگارا مرا وادار که شکر کنم نعمت تو را که نعمت دادی به من و به پدر و مادرم.

۴- رَبَّنَا أَنْتُمْ لَنَا نُورٌ وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

تحریم ۸

پروردگارا تمام کن برای ما نور ما را و بیامرز ما را؛ قطعاً تو بر هر چیز توانا هستی.

حفظ قرآن

یکی از سطرهای دعایی این صفحه را از حفظ بخوانید.

۱- رَبِّ = رَبِّي = رَب + ی : پروردگار من، پروردگارا

۲- وَالِدَيَّ = وَالِدَيْنِ + ی : پدر و مادرم

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- اِغْفِرَ :	☐ نازل کن	☐ بیمارز
۲- وَالِدَيَّ :	☐ پدر و مادر	☐ پدر و مادرم
۳- بَيْتَ :	☐ خانه	☐ خاندان
۴- أَنْعَمْتَ :	☐ نعمت دادی	☐ نعمت دادم

تمرین دوم

این جمله‌های قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
... .. به آن‌ها؛

حمد ۷

۲- فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
پس باید عبادت کنند ... .. را

قریش ۳

۳- وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ
و بگو ... .. و رحمت فرست و ... .. مهربانان هستی.

مؤمنون ۱۱۸

۴- رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ
پروردگارا ... مرا و ... را و ... را در ... ی که به حساب مردم رسیدگی می‌شود.

ابراهیم ۴۱

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را جمله به جمله برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز یک جمله را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در مدارس استثنایی

انس با قرآن کریم در یک «مدرسه‌ی قرآن»

انس با قرآن کریم در روستای کرغند خراسان جنوبی

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ اگر چیزی را نمی‌دانید از دانایان پرسید.

سوره‌ی انبیاء آیه‌ی ۷
و سوره‌ی نحل آیه‌ی ۴۳

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صوت زیبا، از حفظ بخوانید.

تمرین اول آیات درس را به صورت جمله به جمله برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است این آیات را بارمزینه های سریع پاسخ و یا کتاب گویا تمرین کنید.

* پجارت الأتوار، ج ۹۲، ص ۱۸۰

این دعاها را بخوانید و جمله‌ی شماره‌ی دو را از حفظ بخوانید.

۱- رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا

رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ

وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

بقره ۲۸۶

۲- سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

صافات ۱۸۰ تا ۱۸۲

در تمرین بالا، اتصالات را با فلش نشان دهید.

حفظ قرآن

آیات ۱۸۰ تا ۱۸۲ سوره‌ی صافات را از حفظ بخوانید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۱ تا ۲۳ سوره‌ی انبیاء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه قرائت الگو به صورت جمله به جمله بخوانید.

۱- خوب است پس از پایان کارهای جمعی مانند کلاس درس یا جلسات قرآن، این آیات را بخوانیم.

سورهی انبیاء

۱ وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا
۲ قَوْمًا آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا
۳ يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ
۴ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يُؤَيَّلْنَا
۵ إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ
۶ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خُمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ
۷ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَوًا
۸ لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ
۹ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ
۱۰ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
۱۱ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ
۱۲ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ
۱۳ ﴿٢٠﴾ أَمَّا تَتَّخِذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ
۱۴ فِيهَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
۱۵ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾

دعای ختم قرآن*

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ

بارخدا یا! به برکت قرآن، مرا مورد لطف و رحمت خود قرار ده؛

وَاجْعَلْهُ لِي إِمَامًا وَنورًا وَهُدًى وَرَحْمَةً

و آن را برای من پیشوا، نور، هدایت و رحمت قرار ده؛

اللَّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ

بارخدا یا آنچه را از قرآن فراموش می‌کنم، به یادم بیاور؛

وَ عَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ

و آنچه را از قرآن نمی‌دانم، به من بیاموز؛

وَ ارْزُقْنِي تِلَاوَتَهُ وَأَنْعَاءَ اللَّيْلِ وَ أَطْرَافَ النَّهَارِ

و تلاوتش را در ساعات شب و در آغاز و انجام روز، روزیم ساز؛

وَ اجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

و آن را برای من، حجت و دلیل قرار ده؛

ای پروردگار جهانیان!

قرآن در تابستان

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس که امسال هم توانستید آیات و سوره‌هایی از قرآن کریم را بیاموزید و با معنا و مفهوم برخی از کلمه‌ها و جمله‌های قرآنی آشنا شوید و درباره‌ی آن‌ها بیندیشید و به دستورهای قرآن عمل کنید. در تابستان، مدرسه تعطیل می‌شود، اما یادگیری قرآن تعطیل نمی‌شود. بنابراین بخش «قرآن در تابستان» به منظور تقویت یادگیری و حفظ سوره‌ها، پیام‌های قرآنی و احادیث نورانی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام در نظر گرفته شده است.

ارتباط روزانه شما با خواندن، فهمیدن و اندیشیدن و نیز حفظ اجمالی قرآن کریم، زمینه کسب مهارت‌های قرآنی بیشتر و بهتر و انس دائمی با قرآن کریم را فراهم می‌کند. شما در تابستان امسال نیز به یاری الهی، ضمن مرور آنچه که در طول سال تحصیلی آموخته‌اید، موفق به حفظ اجمالی (روان خوانی) سوره‌های **بروج**، **انفطار** و **انشقاق** و همچنین شعارهای هفته **(۶ پیام قرآنی و ۶ حدیث نورانی)** خواهید شد.

پیشنهاد می‌شود برای یادگیری و حفظ هر سوره، پیام قرآنی و حدیث نورانی، حداقل دو جلسه در نظر گرفته شود:

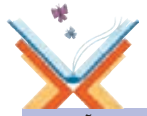
جلسه‌ی اول: حفظ سوره، پیام قرآنی و حدیث نورانی و انجام فعالیت‌ها

جلسه‌ی دوم: تمرین و تکرار حفظ سوره، پیام قرآنی و حدیث نورانی

توصیه می‌شود ابتدا آیات و احادیث را به صورت بخش‌بخش یا شمرده بخوانید و سپس با شنیدن قرائت آهنگین، آن‌ها را حفظ کنید.

یادتان باشد هرگاه می‌خواهید خدا با شما سخن بگوید، قرآن بخوانید و هر وقت می‌خواهید شما با خدا سخن بگویید، نماز بخوانید.

معلم شما

سوره بروج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۱ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۲
 وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ۳ قَتَلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ۴
 النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ۵ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۶ وَهُمْ
 عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۷ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ
 إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۸ الَّذِي لَهُ
 مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۹ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 شَهِيدٌ ۱۰ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ
 ۱۱ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱

پیام قرآنی

شرط نیکوکاری

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

هرگز به خیر و نیکی نمی‌رسید؛ مگر آن‌که از آنچه دوست دارید انفاق کنید.

سوره‌ی آل‌عمران / آیه‌ی ۹۲

گفت‌وگو با توجه به پیام قرآنی و تصویر آن، با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حدیث نورانی

شعار مؤمن

امیرالمؤمنین امام علی علیه‌السلام :

الْعَمَلُ، شِعَارُ الْمُؤْمِنِ

کار و عمل، شعار مؤمن است.

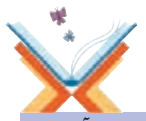
غزوالحکم، ج ۱، ح ۷۰۲۹

گفت‌وگو درباره‌ی ارتباط پیام قرآنی و حدیث نورانی با خانواده و یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حفظ قرآن آیات ۱ تا ۱۱ سوره‌ی بروج و پیام قرآنی و حدیث نورانی این صفحه را از حفظ بخوانید.

پیام قرآنی درس‌های سوم و پنجم را از حفظ بخوانید.

آیات ۱۲ تا ۲۲ **سوره‌ی بروج** را همراه با قرائت الگو بخوانید.

سوره‌ی بروج

۱ اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ اِنَّهُ هُوَ يُبَدِّئُ وَيُعِيدُ
 ۲ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾
 ۳ فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ اَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٧﴾
 ۴ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾
 ۵ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾
 ۶ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

در آیات ۱۲ تا ۲۲ **سوره‌ی بروج** معنای چه کلمه‌هایی را می‌دانید؟

جمله‌های قرآنی صفحه‌های ۲۰ و ۲۷ کتاب درسی خود را بخوانید. (آیا جمله‌های خواسته شده در این صفحات را حفظ هستید؟)

پیام قرآنی

روش تلاوت قرآن

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ

کسانی که ایمان آورده اند، قرآن را با دقت می خوانند، می فهمند و به آن عمل کنند.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۲۱

گفت و گو

درباره ی ارتباط پیام قرآنی و تصویر آن، با اعضای خانواده یا دوستان خود گفت و گو کنید.

حدیث نورانی

گنجینه های علم

امام سجاد علیه السلام :

آيَاتُ الْقُرْآنِ خَزَائِنُ الْعِلْمِ

آیات قرآن، گنجینه های دانش هستند.

مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ۴، ص ۱۳۸

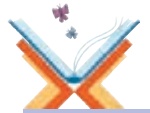
گفت و گو

درباره ی ارتباط پیام قرآنی و حدیث نورانی با خانواده و یا دوستان خود گفت و گو کنید.

حفظ قرآن

آیات ۱۲ تا ۲۲ سوره ی بروج و پیام قرآنی و حدیث نورانی این صفحه را از حفظ بخوانید.

پیام قرآنی درس ششم را از حفظ بخوانید.

آیات ۱ تا ۸ **سوره‌ی انفطار** را همراه با قرائت الگو بخوانید. **معنی نام سوره: شکافته شدن**

سوره‌ی انفطار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱

۲ إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ۝ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ۝

۳ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۝

۴ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۝ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ

۵ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۝ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّنَكَ

۶ فَعَدَّلَكَ ۝ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝

۷

۸

در آیات ۱ تا ۸ **سوره‌ی انفطار** معنای چه کلمه‌هایی را می‌دانید؟

جمله‌های قرآنی صفحه‌ی ۵۴ کتاب درسی خود را بخوانید. (آیا جمله‌های خواسته شده در این صفحات را حفظ هستید؟)

پیام قرآنی

چرا غرور؟!

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ، مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ

ای انسان! چه چیز تو را در برابر پروردگار بخشنده‌ات، مغرور ساخته است؟!

سوره‌ی انفطار / آیه‌ی ۶

گفت‌وگو

درباره‌ی پیام قرآنی با اعضای خانواده یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حدیث نورانی

اولین سؤال

امام محمد باقر علیه‌السلام :

إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ، الصَّلَاةُ؛

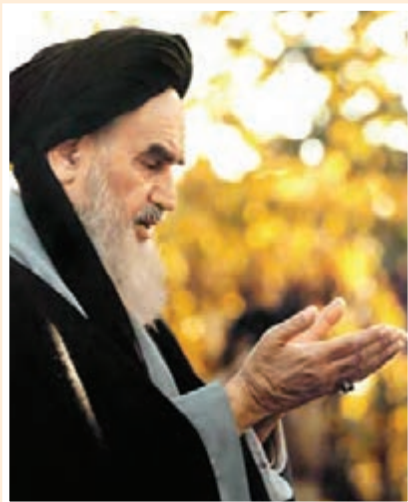
اولین چیزی که در روز قیامت، از انسان سؤال می‌شود، نماز است؛

فَإِنْ قُبِلَتْ، قُبِلَ مَا سِوَاهَا؛

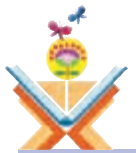
اگر پذیرفته شود، دیگر اعمال انسان نیز پذیرفته می‌شود،

وَإِنْ رُدَّتْ، رُدَّ مَا سِوَاهَا

و اگر پذیرفته نشود، سایر اعمال هم پذیرفته نمی‌شود.

تصنیف غررالحکم، ص ۱۷۵، ح ۳۳۴۷

گفت‌وگو

درباره‌ی ارتباط پیام قرآنی و حدیث نورانی با خانواده و یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حفظ قرآن

آیات ۱ تا ۸ سوره‌ی انفطار و پیام قرآنی و حدیث نورانی این صفحه را از حفظ بخوانید.

فعالیت

آیات ۹ تا ۱۹ **سوره‌ی انفطار** را همراه با قرائت الگو بخوانید.

سوره‌ی **انْفِطَار**

۱ کَلَّا بَلْ تُكْذِبُونَ بِالَّذِينَ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ
 ۲ لِحَفِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ
 ۳ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ
 ۴ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصَلُونَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ
 ۵ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٧﴾
 ۶ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمَلِكُ
 ۷ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

در آیات ۹ تا ۱۹ **سوره‌ی انفطار** معنای چه کلمه‌هایی را می‌دانید؟

جمله‌های قرآنی صفحه‌های ۶۸ و ۷۱ کتاب درسی خود را بخوانید. (آیا جمله‌های خواسته شده در این صفحات را حفظ هستید؟)

پیام قرآنی

بهترین داور

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ
انسان، بهترین داور اعمال و رفتار خودش است.

سوره ی قیامه / آیه ی ۱۴

گفت و گو

درباره ی پیام قرآنی با اعضای خانواده یا دوستان خود گفت و گو کنید.

حدیث نورانی

شجاع ترین

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام :

أَشْجَعُ النَّاسِ، مَنْ غَلَبَ الْجَهْلَ بِالْعِلْمِ

شجاع ترین مردم، کسی است که به وسیله ی دانش، بر نادانی خود، غلبه کند.

عُرُزُ الْحَكَمِ، ح ۵۷۶۳

گفت و گو

درباره ی ارتباط پیام قرآنی و حدیث نورانی با خانواده و یا دوستان خود گفت و گو کنید.

حفظ قرآن

آیات ۹ تا ۱۹ سوره ی انفطار و پیام قرآنی و حدیث نورانی این صفحه را از حفظ بخوانید.

آیات ۱ تا ۱۵ سوره‌ی **إنشِقَاق** را همراه با قرائت الگو بخوانید. **معنی نام سوره: تکه تکه شدن، شکاف**

سوره‌ی **إنشِقَاق**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا السَّمَاءُ **انْشَقَّتْ** ^۱ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ^۲
 وَإِذَا الْأَرْضُ **مُدَّتْ** ^۳ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ^۴
 وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ^۵ **يَأْتِيهَا** الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ
 إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا **فَمُلَاقِيهِ** ^۶ فَمَأْمَنَ أَوْتَىٰ كِتَابَهُ
 بِيَمِينِهِ ^۷ فَسَوْفَ يُحَاسِبُ **حِسَابًا** يَسِيرًا ^۸ وَيَنْقَلِبُ
 إِلَىٰ أَهْلِهِ **مَسْرُورًا** ^۹ وَأَمَّا مَنْ أَوْتَىٰ كِتَابَهُ وَرَاءَ
 ظَهْرِهِ ^{۱۰} فَسَوْفَ **يَدْعُوا** ثُبُورًا ^{۱۱} وَيَصِلَىٰ **سَعِيرًا** ^{۱۲}
 إِنَّهُ **كَانَ** فِي أَهْلِهِ **مَسْرُورًا** ^{۱۳} إِنَّهُ **ظَنَّ** أَنْ لَنْ
 يَحُورَ ^{۱۴} **بَلَىٰ** إِنَّ رَبَّهُ **كَانَ** بِهِ **بَصِيرًا** ^{۱۵}

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

در آیات ۱ تا ۱۵ سوره‌ی **إنشِقَاق** معنای چه کلمه‌هایی را می‌دانید؟

پژوهش

روخوانی

جمله‌های قرآنی صفحه‌های ۸۰ و ۸۷ کتاب درسی خود را بخوانید. (آیا جمله‌های خواسته شده در این صفحات را حفظ هستید؟)

پیام قرآنی

سرچشمه‌ی خوبی و بدی

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

آنچه از خوبی‌ها به تو می‌رسد، از سوی خداوند است.

وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ

و آنچه از بدی‌ها به تو می‌رسد، از سوی خود تو است.

سوره‌ی نسا / آیه‌ی ۷۹

گفت‌وگو

درباره‌ی پیام قرآنی با اعضای خانواده یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حدیث نورانی

محاسبه‌ی نفس

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام :

حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ ، قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا

قبل از آن که مورد حساب قرار بگیرید، خودتان به حساب خودتان رسیدگی کنید.

عُرُزُ الْحِكْمِ ، ح ۴۷۴۰

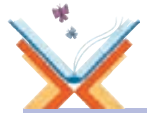
گفت‌وگو

درباره‌ی ارتباط پیام قرآنی و حدیث نورانی با خانواده و یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حفظ قرآن

آیات ۱ تا ۱۵ سوره‌ی انشقاق و پیام قرآنی و حدیث نورانی این صفحه را از حفظ بخوانید.

یادآوری پیام قرآنی درس دوازدهم را از حفظ بخوانید.

قرائت آیات ۱۶ تا ۲۵ سوره‌ی **انشقاق** را همراه با قرائت الگو بخوانید.

سوره‌ی **انشقاق**

۱ فَلَآ أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۱۶ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۱۷ وَالْقَمَرِ
 ۲ إِذَا انشَقَّتْ ۱۸ لَرَكَبٍ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۱۹ فَمَا لَهُمْ
 ۳ لَا يُؤْمِنُونَ ۲۰ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿۱﴾
 ۴ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكذِّبُونَ ۲۲ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
 ۵ بِمَا يُوْعُونَ ۲۳ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۲۴ إِلَّا الَّذِينَ
 ۶ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۲۵

۱
۲
۳
۴
۵
۶

پژوهش در آیات ۱۶ تا ۲۵ سوره‌ی **انشقاق** معنای چه کلمه‌هایی را می‌دانید؟

روخوانی جمله‌های قرآنی صفحه‌های ۹۷ و ۱۰۲ کتاب درسی خود را بخوانید. (آیا جمله‌های خواسته شده در این صفحات را حفظ هستید؟)

پیام قرآنی

دانای رازها

وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

و او به درون سینه‌ها داناست.

سوره‌ی حدید / آیه‌ی ۶

گفت‌وگو

درباره‌ی پیام قرآنی با اعضای خانواده یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حدیث نورانی

حُسْنِ نَيْتٍ

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام :

مَنْ حَسُنَتْ نَيْتُهُ، زِيدَ فِي رِزْقِهِ

هر کس خوش نیت باشد، رزق و روزیش زیاد می‌شود.

میزان الحکمة، ج ۲، ص ۱۰۷۳، ح ۷۱۹۰

گفت‌وگو

درباره‌ی ارتباط پیام قرآنی و حدیث نورانی با خانواده و یا دوستان خود گفت‌وگو کنید.

حفظ قرآن

آیات ۱۶ تا ۲۵ سوره‌ی انشقاق و پیام قرآنی و حدیث نورانی این صفحه را از حفظ بخوانید.

معنا	کلمه / درس / پایه	معنا	کلمه / درس / پایه
		الف	
خدا، معبود	۳/۱ اله	پیردازید	۵/۱ اتوا
کار	۵/۷ أمر	آخرت	۲/۲ آخِرَة
تو	۴/۱۳ اَنْتَ	ایمان آورد	۵/۵ اَمَنَ
نازل کرد، فروفرستاد	۴/۱۵ اَنْزَلَ	ایمان آوردیم	۴/۱۰ اَمَنَّا
نازل شد	۵/۱۰ اُنزِلَ	آیات، نشانه‌ها	۵/۶ آیات
نازل کردیم، فروفرستادیم	۵/۶ اَنْزَلْنَا	آیه، نشانه	۴/۱۲ آیَة
نعمت دادی	۵/۱۲ اَنْعَمْتَ	گرفت	۵/۹ اِتَّخَذَ
انفاق کنید، ببخشید	۴/۹ اَنْفِقُوا	پاداش	۳/۳ اَجْرَ
رودها	۵/۸ اَنْهَارَ	زمان	۴/۱۱ اَجَلَ
	ب	کسی، یکی	۵/۷ اَحَدَ
بینا	۳/۷ بَصِيرَ	کار خوب، نیکی	۲/۱۱ اِحْسَانَ
صبح	۴/۱۲ بُكْرَة	کار خوب کردند	۵/۴ اَحْسَنُوا
فرزندم	۲/۵ بُنَّیَّ	آزار و اذیت	۵/۸ اَذَى، اَذَى
پیام	۲/۷ بَيَانَ	زمین	۴/۴ اَرْضَ
خانه	۵/۱۳ بَيْتَ	اطاعت کنید	۴/۳ اطِيعُوا
	ت	عبادت کنید	۵/۳ اُعْبُدُوا
اندیشه می‌کنید	۵/۶ تَعْقِلُونَ	پیامرز	۵/۱۲ اِعْفِرْ
قبول کن، بپذیر	۴/۶ تَقَبَّلْ	برپا دارید	۵/۱ اَقِيمُوا
توبه کنید	۵/۸ تَوَبُوا	بزرگ‌تر	۳/۱ اَكْبَرَ
	ج	کسی که	۴/۱۵ اَلَّذِي
جهاد کنید	۵/۳ جَاهِدُوا	کسانی که	۴/۹ اَلَّذِينَ
پاداش	۲/۱۱ جَزَاءَ	خدا	۴/۶ اَللّٰهُ
بهشت‌ها	۵/۵ جَنَّاتَ		

معنا	کلمه / درس / پایه
رحمت	رَحْمَةٌ ۲/۱۲
بخشنده	رَحْمَنٌ ۳/۱
مهربان	رَحِيمٌ ۳/۱۰
روزی	رِزْقٌ ۲/۱۵
پیامبران	رُسُلٌ ۵/۴
پیامبر	رَسُولٌ ۳/۱
ز	
زکات، صدقه‌ی واجب	زَكَاةٌ ۴/۷
زیور، زینت	زِينَةٌ ۵/۹
س	
عیب و نقصی ندارد	سُبْحَانَ ۳/۱
هفت	سَبْعٌ ۴/۹
آسمان	سَّمَاءٌ ۵/۷
آسمان‌ها	سَمَاوَاتٌ ۵/۱۱
شنوا	سَمِيعٌ ۴/۲
گناه	سَيِّئَةٌ ۴/۱۰
ش	
بدی، بد	شَرٌّ ۳/۱۱
خورشید	شَمْسٌ ۴/۱۴
مشورت	شُورَى ۳/۱۳
ص	
کار خوب	صَالِحٌ ۵/۵
کارهای خوب	صَالِحَاتٌ ۵/۳

معنا	کلمه / درس / پایه
بهشت	جَنَّةٌ ۵/۵
ح	
دانه	حَبَّةٌ، حَبٌّ ۴/۹
رسمان	حَبْلٌ ۴/۵
حساب، قیامت	حِسَابٌ ۴/۱
خیر و خوبی	حَسَنَةٌ ۳/۱
کار خوب، خوب	حَسَنَةٌ ۴/۱۰
سپاس و ستایش	حَمْدٌ ۳/۱
زنده	حَيٌّ ۸
خ	
خالق، آفریننده	خَالِقٌ ۴/۱۰
آفرید، خلق کرد	خَلَقَ ۴/۱۱
خوبی، کار خوب	خَيْرٌ ۳/۱۰
بهتر، بهترین	خَيْرٌ ۴/۱۳
کارهای خوب	خَيْرَاتٌ ۳/۷
بهترین کار	خَيْرِ الْعَمَلِ ۳/۱
د	
دنیا	دُنْيَا ۲/۳
ذ	
ذره	ذَرَّةٌ ۳/۱۱
ر	
پروردگار	رَبٌّ ۳/۸
پروردگار ما، پروردگارا	رَبَّنَا ۲/۱۱

معنا	کلمه / درس / پایه
	غ
نهان، غیب	غَيْب ۴/۴
بسیار آمرزنده	غَفُور ۴/۷
پسر	غُلَام ۵/۵
بی نیاز	غَنِي ۵/۱۱
	ق
گفت	قَالَ ۴/۸
توانا	قَدِير ۴/۲
قرآن، کتاب خدا	قُرْآن ۲/۱۴
بگو	قُل ۵/۱۲
کم	قَلِيل، قَلِيلَة ۴/۴
قلوب، دل‌ها، قلب‌ها	قُلُوب ۴/۱۳
ماه	قَمَر ۴/۱۴
قدرت و نیرو	قُوَّة ۵/۴
قوم، گروه	قَوْم ۴/۱۲
	ک
کافران، افراد بی‌ایمان	كَافِرِينَ ۴/۱۳
بسیار	كَثِير، كَثِيرَة ۴/۴
بخورید	كُلُوا ۲/۴
	ل
نیست	لَا ۴/۷
اندیشه نمی‌کنید	لَا تَعْقِلُونَ ۵/۶

معنا	کلمه / درس / پایه
بخشش‌ها	صَدَقَات ۵/۸
بخشش	صَدَقَة ۵/۸
راه	صِرَاط ۴/۵
نماز	صَلَاة ۲/۵
	ط
غذا	طَعَام ۴/۱۵
غذاهای پاک و خوب	طَيِّبَات ۲/۴
	ظ
ظالمان، ستمگران	ظَالِمِينَ ۲/۵
	ع
دانا	عَالِم ۴/۴
جهان‌ها، جهانیان	عَالَمِينَ ۳/۱
بندگان	عِبَاد ۵/۷
بنده	عَبْد ۴/۳
سختی	عُسْر ۲/۱۱
شب	عَشِي ۴/۱۲
بزرگ	عَظِيم ۳/۱
دانش	عِلْم ۳/۸
دانا	عَلِيم ۴/۲
انجام داد	عَمِل ۵/۵
انجام دادند	عَمِلُوا ۵/۳
نزد	عِنْد ۴/۶

پیامبر	نَبِيّ ۲/۳
نعمت	نِعْمَةٌ ۲/۶
روز	نَهَارٌ ۵/۲
و	
پدر و مادر	وَالِدَيْنِ ۳/۴
پدر و مادرم	وَالِدَيَّ ۵/۱۲
ه	
هدایت	هُدًى، هُدًى ۴/۱۱
این	هَذَا ۴/۱۴
او	هُوَ ۴/۱۵
ی	
دوست دارد	يُحِبُّ ۲/۵
انجام دهد	يَعْمَلُ ۵/۱۱
انفاق می‌کند	يُنْفِقُونَ ۴/۹
هدایت می‌کند	يَهْدِي ۵/۱۱
روز	يَوْمٌ ۳/۱
آن روز	يَوْمَئِذٍ ۵/۹
روز قیامت	يَوْمَ الدِّينِ ۳/۱
روز قیامت	يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۵/۴

دوست ندارد	لا يُحِبُّ ۲/۱۲
شب	لَيْلٌ ۵/۲
شب	لَيْلَةٌ ۵/۱۰
م	
آب	مَاءٌ ۴/۱۵
مؤمنان	مُؤْمِنِينَ ۴/۱
مبارک، با برکت	مُبَارَكَةٌ ۵/۱۰
روشن	مُبِينٌ ۵/۶
مثل، داستان	مَثَلٌ ۵/۹
نیکوکاران	مُحْسِنِينَ ۲/۱۶
مهربانی	مَرْحَمَةٌ ۳/۱۶
پیامبران، فرستادگان(الهی)	مُرْسَلِينَ ۴/۵
راست، درست	مُسْتَقِيمٌ ۴/۵
اسراف کنندگان	مُسْرِفِينَ ۲/۹
معین	مُسَمًّى ۴/۱۱
خوب، کار خوب	مَعْرُوفٌ ۵/۸
بدکاران	مُفْسِدِينَ ۳/۵
ملائکه، فرشتگان	مَلَائِكَةٌ ۲/۳
ن	
ما	نَا ۴/۱۳
آتش	نَارٌ ۲/۳
مردم	نَاسٌ ۲/۷

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ - گروه دسی مربوط و یا پیام نگار (Email) talif@talif.sch.ir ارسال کنند.

دفتر تألیف کتاب های دسی ابتدایی و متوسطه نظری